

494 α.α.α.
1921

1921

IE' 169-180
1921-1922

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ
ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ *nobilissimus*

A. Γ. ΔΡΙΒΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΙΝΑΛΙΩΤΗΣ
ΦΩΤΗΣ ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ρόδα..

Adventus, ὁ Μισεμὸς τοῦ Παύλου *Claudel* καὶ μία στοχαστικὴ προπαίδεια γιὰ τὴν ἀνάβαση πρὸς τὸν Ἐπουράνιο Δρόμο

Ἐπίκληση καὶ Ἀναμονή.

Ἐγκατάλειψη, Ἐπιτομὴ Κριτικῆς Μελέτης στὸ ἔργο τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Ποιητῆ Κ. Π. Καβάφη, — Γιάννης. Μανναλιώτης, Ἀνθρώπινα καὶ Θεῖα — (κρίσεις καὶ στοχασμοὶ στὸ καλλιτέχνημα, τὸν τεχνίτη, καὶ τὴν ἔκφανση πὸν παρουσιάζουν στὴ Φιλολογία μας) —

Ἐσπέριοι Θεῖνοι
Θάνατος

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

PAUL CLAUDEL
EDGAR POE
WALT WHITMAN

ALFRED TENNYSON
OSGAR WILDE

ALBERT SAMAIN

Ἡ Παναγία τὸ μεσημέρι
Οἱ Καμπάνες, γιὰ τὴν Ἄννη
Ἀπὸ τὰ Φύλλα Χλόης ἄσμα γιὰ ὅλες τὶς θάλασσες καὶ ὅλα τὰ παράβια, δάνκρα.
Ἀπὸ τὴν Πριγκιπέσσα
Τραγούδια, αἴλιον, αἴλιον εἰπέ, τὸ δ' εἶδ' νικάτω, ἡ ἀληθινὴ σοφία, *Silentium Amoris*, ἡ φωνὴ μου
Οἱ Παρθένες τὸ δειλὶ, πρῶτ' στὸ λιμάνι, Βράδν

Έπιμελητεία Στρατοῦ Γραφεῖον ΙΙ

Διακηρύσσει: ὅτι:

Ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικόν διαγωνισμόν ἡ προμήθεια εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Ὑπηρεσίαν τῶν κάτωθι εἰδῶν.

α) Τετρακοσίων (400) τόννων ἐρεθίνθων τὴν 9ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11-1)2 - 12 π. μ.

β) Τριακοσίων χιλιῶδων σάκκων γενῶν καινουργῶν (ρίγας ἢ τρίγοι: 2 1) 4 λαμποῶν) τὴν 10ην Δεκεμβρίου ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 π. μ.

Οἱ σχετικοὶ ὅροι συμφωνιῶν εἰσὶ κατατεθειμένοι ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφεῖῳ Ἐπιμελητείας, ὅπου οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26ῇ Νοεμβρίου 1921

Ὁ Ὑπουργός

Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Έπιμελητεία Στρατοῦ Γραφεῖον ΙΙ

Διακηρύττει:

Ὅτι μὴ ἐπιτευχθείσης ἱκανοποιητικῆς τιμῆς κατὰ τὸν διενεργηθέντα διαγωνισμόν τῆς 23ης Ὀκτωβρίου διὰ τὴν προμήθειαν 300.000 ἀκρίων σάπωνος, ἐπαναλαμβάνεται: οὗτος τὴν 25ην Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 1)2 π. μ. ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφεῖῳ Ἐπιμελητείας ὅπου εἰσὶ κατατεθειμένοι οἱ σχετικοὶ ὅροι συμφωνιῶν καὶ δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

Ἀθήναι, 12 Νοεμβρίου 1921.

Ὁ Ὑπουργός

Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Έπιμελητεία Στρατοῦ Γραφεῖον ΙΙ

Διακηρύττει:

Ὅτι μὴ ἐπιτευχθείσων

α) Ἰκανοποιητικῶν τιμῶν κατὰ τοὺς διενεργηθέντας διαγωνισμοὺς τῆς 27ης καὶ 28ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν δρύζης καὶ ζακχάρεως καὶ

β) τῶν ἀπαιτουμένων ποσοτήτων κατὰ τοὺς διενεργηθέντας διαγωνισμοὺς τῆς 2ας καὶ 3ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν ΠΗΠΗΡΕΩΣ καὶ ΣΤΕΑΤΟΚΗΡΙΩΝ, ἐπαναλαμβάνονται οὗτοι ὡς κάτωθι.

1) διὰ τὴν προμήθειαν 1.000 τόννων δρύζης τὴν 30ην Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 1)2 π. μ.

2) διὰ τὴν προμήθειαν 1.200 τόννων ζακχάρεως, τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 1)2 π. μ.

3) διὰ τὴν προμήθειαν 15.000 δκ. πεμέρεως τὴν 2αν Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 1)2 π. μ.

4) διὰ τὴν προμήθειαν 220.000 δκ. στεατοκηρίων τὴν 3ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 1)2 π. μ.

Οἱ σχετικοὶ ὅροι συμφωνιῶν εἰσὶν κατατεθειμένοι ἐν τῷ ὡς ἄνω Γραφεῖῳ Ἐπιμελητείας ὅπου οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

Ὁ Ὑπουργός

Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Έπιμελητεία Στρατοῦ Γραφεῖον ΙΙ'

Προκηρύσσει:

Ἀκρωθέντος τοῦ κατὰ τὴν 20ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. διενεργηθέντος δημοσίου μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν 100.000 πιλικίων Ἑλληνικοῦ τύπου συνεπέα πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν Στρατοῦ.

Προκηρύσσεται:

Δημόσιος μειοδοτικὸς διαγωνισμὸς διὰ προφορικῶν προσφορῶν, ἐνεργηθῆσομενος ἐν τῇ Β' Ὑποδιευθύνσει Ἐπιμελητείας τὴν 23ην Νοεμβρίου 1921 ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11-12 π. μ. διὰ τὴν κατασκευὴν ἐξ ἐρέας τοῦ Δημοσίου ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) πιλικίων Ἀγγλικοῦ τύπου ἐπὶ τῇ δάσει ἐπισήμου δείγματος τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας.

Οἱ ὅροι συμφωνιῶν εἰσὶ κατατεθειμένοι εἰς τὸ καθ' ὑμᾶς ΙΓ Γραφεῖῳ Ἐπιμελητείας, δύνανται δὲ οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην 11-12 1)2.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1921.

Ὁ Ὑπουργός

Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΗΣ ΔΡ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΤΧ. ΔΡ. 150

ΡΟΔΑ...

...Ένα κοριτσάκι περνούσε πρὸς τὸ δεῖλι, μὲς τὸν πλατὺ ὄρομο, καὶ βιάσταγε στὴν ἀγκυλιά του μιὰ δέσμη ἄσπρα ρόδα· τὸ βράδυ σίμωνε γοργά, ἐπερθε ὁλοῦθε ἡ νύχτα, καὶ αὐτὸ τραβῶσε βιαστικὰ, καὶ πρόστεγε ὅλην ὥραν, μὴ σκοτσάψῃ· χτυποῦσεν ἡ καρδούλα του, τὰ μάγουλά του ἤσαν φλογισμένα, τ' ἄμυθα ποδαράκια του λιγοῦσαν ἀπ' τὸ βῆρος.

Καὶ κάποιος πέρασε καὶ ἀγάπησε τοῦ κοριτσοῦ τὰ μάτια· μὲ τρόπο κοντοστάθηκε, τὰ γιὰ νὰ τοῦ μιλήσῃ, μὰ καίνο δὲν τὸν εἶδε, καὶ τράβηξε πῶ γρήγορα.

Καὶ καίνος πού τ' ἀγάπησε, στάθηκ' ἐκεῖ πολλὴ ὥρα, καὶ τ' ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια, ὡς πού τὸ κοριτσάκι γάθηκε στὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς, στὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς πού πάει κατὰ τὴ γῶρα...

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ἴδιαν ὥρα, τὸ ἴδιο κοριτσάκι περνούσε πάλι μὲς τὸν ἴδιο ὄρομο, καὶ βιάσταγε στὰ χέρια του μιὰ δέσμη ρόδα κόκκινα· περνούσε πάλι μὲς τὸν ἴδιο ὄρομο, μὰ δὲ βιαζότανε σὰ χτές· ἡ καρδούλα του χτυποῦσε δυνατὰ, τὰ μάγουλά του ἤσαν πυρωμένα, καὶ τὰ μάτια του κύτταζαν μακρὰ...

Καὶ νὰ σου πάλι αὐτός, στὴν ἴδια θέσση, πού εἶχε ἀγαπήσει πῶ μπροστὰ τοῦ κοριτσοῦ τὰ μάτια· σίμωνε δειλὰ, μ' αὐτὸ χαμήλωσε τὸ πρόσωπο στὴ γῆ, καὶ κύτταε τὸ ὄρομο.

Καὶ μῆτε πού εἶπαν λέξι, μόνο ἀναστενάξαν βαιθεῖα, καὶ τὸ κοριτσάκι τράβηξε, καὶ αὐτός ἔμεινε πίσω, καὶ τ' ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια, ὡς πού στὸ τέλος γάθηκε πίσω ἀπ' τὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς, τὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς πού πάει κατὰ τὴ γῶρα...

Καὶ τὴν τρίτη μέρα, τὴν ἴδιαν ὥρα, τὸ ἴδιο κοριτσάκι ξαναπερνούσε πάλι ἀπὸ τὸν ἴδιο ὄρομο,

καὶ ἔφερνε μὲς τὴν ἀγκυλιά ἕνα μάτσο ρόδα πορφυρά· τὰ μάτια του ἤσαν ἄρρωστα, ἡ ἀνάσα του κοιμένη· τὸ εἶχε μεθήσει· δυνατὰ τῶν ρόδων ἡ εὐωδιά.

Καὶ αὐτός πού τ' ἀγαποῦσε, τὸ περίμενε· ἤρθε σιμὰ του θαρρετὰ, μὲ τὴν καρδιὰ γιομάτη· τὸ κοριτσάκι στὴν ἀρχὴ χαμήλωσε τὰ μάτια, μὰ πάλι τ' ἀναστήκωσε.

— Δὲς μου ἕνα ρόδο...

— Πάρ' τα.

Καὶ πήρε ὅλα τὰ ρόδα, τὸ μάτσο μὲ τὰ ρόδα, καὶ ἤσαν γιομάτα δάκρυα· καὶ μοιάζαν λυπημένα, σὰν κάποιες ἀγρυπνες βαιθεῖες καὶ σιωπηλὲς πληγῆς.

Κ' ἡ γλύκα τῶν ματιῶν τοῦ κοριτσοῦ, σκόρπιτε μονομιᾶς· γιατί δὲν ἤσαν παρὰ τὸ λίγωμα ἀπ' τὰ ρόδα· καὶ γάθηκεν ἡ ἀγάπη· στοῦ κοριτσοῦ τὰ μάτια. Καὶ ἄρχισε τότε νὰ σφυράη κάποιον παλιὸ τραγοῦδι—καὶ νὰ κυττάη ἀφαιρεμένα ἄλλου.

Καὶ τὸ κοριτσάκι τράβηξε πάλι σιγανὰ· τράβηξε πάλι σιγανὰ, καὶ γάθηκε στὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς, στὶς καλάμιες τῆς βεμματιῆς πού πάει κατὰ τὴ γῶρα...

Κ' ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες—πρὸς τὸ βράδυ—περνούσε πάλι στὴ βεμματιᾶ πού πάει κατὰ τὴ γῶρα, ἕνα μικρούλι φέρετρο· μικρούλι ἦταν τὸ φέρετρο, μικρούλι καὶ λευκό, σὰν τὶς ψυχούλες τῶν παιδιῶν πού πᾶνε νὰ χτυχάτουν...

Τὸ φέρετρο ἦταν μικρὸ, μιὰ μαύρη μάννα μοναχὰ πήγαινε ἀργὰ ἀπὸ πίσω καὶ μέσα του ἦσαν ἕνα κοριτσάκι—ἕνα γλωμὸ μὴδαμινὸ μικρούλι κοριτσάκι· καὶ ἀπάνω στὰ χεράκια του τ' ἀγνά, τὰ σκαυρωμένα, ἦσαν ῥιγμένο μοναχὰ ἕνα ρόδο—ἕνα μονάχα ρόδο κατακίτρινο.

Καὶ μῆτε φάνη πιά κανεὶς μὲς τὸν πλατὺ ὄρομο.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΑΔΒΕΝΤΥΣ

Αισθάνομαι κηλιδωμένος άνθρωπος να είμαι,
μερόνυχτι να περπατῶ ἔξω ἀπ' τὰ Κάγκελα
πλουσίου Περιβολιοῦ με ἄνθη καὶ στέργες
καὶ νὰ μὴ βλέπω νὰ ξανοίγεται ἡ Μεγάλη Πόρτα γιὰ νὰ μῶ
Κι' ἔχω μιὰ κούραση, μόνο με τὴν ἀνάμνηση
τῆς κακίᾳς πῶχα ζήση ὡς τὰ σήμερον ζωῆς!

Καὶ μιὰ δυσθυμία, γιατί μ' ἐμποδίζουν, τώρα ποῦ ἐπιθύμησα,
νὰ ξαπλωθῶ κάτω ἀπ' τὰ φυλλώματα τῆς Ἰσκιερῆς Καλωσύνης
Καὶ τὰ κουτὰ τὰ ζῶφα, Λαγοὶ καὶ Νυχτερίδες,
κόττες καὶ περιστέρια, ἐλεύθερα γυρίζουν στοὺς Θάμνους.
Τραγουδᾶν τὰ Μελίσσια. Καὶ τὰ Σαλιγκάρια,
ἕστερ' ἀπ' τὴ βροχή, πηγαίνουν ἀμαξάδα Πασχαλιάτικη.
Μονάχα ἐγώ, σὰ Κάγκελα, σὰ Λαθροθήρας, σὰ Ζητιᾶνος,
διωκόμενος ἀπ' τοὺς Περιβολάρηδες καὶ τίς κακὲς τίς Ὑπερέτριες,
πλησιάζω νὰ πεθάνω, στὴν ὑγρασία τὴν πινεργὴ
νυχτῶν ὀλόκληρων χειμωνιάτικων καὶ στοὺς παγεροὺς Βορρηάδες.
Ὅτε νὰ φύγω ποῦ ξαναμπορῶ στὴ Πολιτεία τοῦ Θεοῦ, ποῦ
νὰ μὴ βλέπω τὴν ἀγάλη τῆς Κακίας, σὲ θεομὴν ὑποδοχὴ
νὰ μοῦ ξανοίγεται. Ἄλλ' ἀηδία
σφιχτὰ με περιζώνει, στὸ μόνο ἀντίκρυσμά της.
Φωνάζω, φωνάζω, στὸ Κατῶφλι τῆς Ὁξώπορτας,
φωνάζω, σὰν Ψευδοπροφήτης, καταφρονεμένος ἀπ' ὅλους:
Τοῦλάχιστον στὴν Ἐκκλησίαν, ἀνοίξτε μου νὰ δευθινθῶ,
ἐκεῖ ποῦ δέχεστε καὶ τοὺς Πλανωμένους Ἀληῆτες τῶν Βουνῶν.
Καὶ δὲν ἀκούγεται εὐσπλαχνία στὴ δεητικὴ φωνή.
Ἡ Τιμωρία με κολαφίζει σὰ Χειμῶνας χιονοδαρμένους,
σὰν ἀνυπόφορη Παγωνιά, δίχως φωτιά, δίχως κρεββάτι,
δίχως τραπέζι, δίχως στέγη, δίχως οἶκτο καὶ συχώρεση.
Πλησιάζουνε τὰ χιονισμένα Χριστούγεννα,
ξεκρεμνᾶνε τὰ φλάουτα οἱ Ποιμένες, ξεσκονίζουνε τὰ ὄργανα
στὶς ἐκκλησίαις, κι' οἱ Μάγοι νυχτόημερα κυττάζουν τὸ Στερέωμα,
τοῦ Νέου Μικροῦ Θεοῦ τὸ Ἄστρο νὰνακαλύψουν.
Μικρὴν Ἀχιτίδα ζωῆς καὶ ζέστας, πίσωθε ἀπὸ Φράχτη,
σὰν Πυγολαμπίδα, σὲ βαθειὰ Μεσάνυχτα Ἀγρυπνίας,
ἔφτασε ὡς ἐμένα. Μήπως ἔρθουν καὶ γιὰ μένα
οἱ Ἀγγέλοι, οἱ Ἐπισκέφτες τῶν χωριῶν, με τὰ χαρούμενα τὰ Κάλαντα;

ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ nobilissimus

Ο ΜΙΣΕΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ CLAUDEL

καὶ μία στοχαστικὴ προπαίδεια γιὰ τὴν ἀνάβαση
πρὸς τὸν Ἐπουράνιο Δρόμο.

Τὴν ἐπουράνια ζωὴ, τὴ ζωὴ τῆς παθητικῆς ἐνατέ-
νισης τῶν Ἀγγελικῶν Ταγματῶν πρὸς τὴν ἀγνή Θεία
Φλόγα, με τὴν ἐκείθε ἀντλούμενη ἀγαλλίασή τους, τὴν
ἀγνοια τοῦ πάθους καὶ τῆς κηλίδωσης.—νὰ τὴν μεταγ-
γίσουμε στὸ γήινο κόσμον μας, εἶνε τρομαχτικὸν ἐγγεί-
ρημα. Ὁ γήινος ἄνθρωπος, πρώτη φορὰ καμμιὰν
ἐσπέρα, ποῦ θὰ τοῦ φθάσῃ μῆνυμα μιᾶς τέτοιας σκέ-
ψης,—τὸν τυλίγει ὁ χιτῶνας τοῦ θίγους καὶ τῆς φρι-
κίσεως, προσβλέπει πρὸς αὐτὴν ὡς σὲ φόβητρο.

Μιὰ καὶ τοῦ ἦρθε ὁμοῦ τὸ τέτοιο μῆνυμα οὐρα-
νόθε, κηρύχθηκε ἡ πάλῃ. Ὁ ἐγκόσμιος βίος τῆς πα-
ραπλάνεσης καὶ τῆς ἀνομίας σαλεύθηκε. Ὅσο καὶ ἂν
εἶνε «χοῦς» ὁ ἄνθρωπος, τὸ φύσημα τῆς θείας ζωῆς
ὑπερνικάει. Ἀρχίζει σοβαρὰ, καρτερικὰ, νὰ πλάθῃ
σχέδια ἐξαγόρασης. Ἀρχίζει φιλόπονα νὰ συγκοιμῆ
τὰ ξύλα, νὰ τὰ στοιβάξῃ τὰ ξερὰ ξύλα τῆς θυσίας ὄλων
τῶν μέχρι σήμερον ἐγκαρδιακῶν του στοχασμῶν. Καὶ
τὰ ἱερώτερα, καὶ τὰ ἀγαπητότερα του αἰσθήματα,
πρέπει νὰ συγκαοῦν, λῦτρα τῆς βδελυγῆς ἀμαρτίας.
Ἐπερίπταται ἡ Χάρη καὶ ὀδηγεῖ. Στάση πρώτη:
κατὶνὸς πολλὸς φουντῶνει στὸ Θεοσαστῆριο. Ἄν
Πατριάρχης Ἀβραάμ συγκατατέθη νὰ θυσιάσῃ τὸν
μονογενῆ του, ὁ ὀδοιπόρος τῆς Θείας Χάρης θυσιά-
ζει τὸ σπῆτι τῆς γέννησός του, τοὺς ἀγαπημένους τοί-
χους, τὸ τραπέζι. Νικάει τὴ θανατερὴ σύνθλιψη τῆς
καρδιάς, σὰν ἀσπάζεται ἀποχαιρετιστικὰ τὴν Μητέρα
καὶ τὸν Πατέρα, ὁ ἀπαρητητῆς τῶν πῶ γλυκῶν ἐγκό-
σμιων πραγμάτων, καὶ τροπαιοφόρος φεύγει. Στάση
πρώτη: ἡ Ἔξοδος.

Πλῆει τίς θάλασσες τώρα (Στάση δευτέρη), ποῦ ἡ
ἀπειρη μονοτονία τους ἐσωκλεῖ κάπως τὴν εὐσέβεια
καὶ τὴν ὑγρὴ λατρεία, πάει ν' ἀνακαλύψῃ, ὁ ἀλόκο-
σμος ἔξερευνητῆς, ποῦθε τοῦ ἦρθεν ἡ Φωνὴ τῆς μέ-
λουσας Μακαριότητος. «Αὕτη ἡ θάλασσα, ἡ μεγάλη
καὶ εὐρύχωρος»,—ὅσο καὶ ἂν εἶνε εὐρύχωρη, ὁμοῦ,
εἶπεν ὁ Θεὸς καὶ ἐγένετο, χιτῶνα Του εἶνε, καθὼς
ὄλα. Γιὰ τοῦτο καὶ ἡ λατρεία του, ζητώντας τὸν Χτί-
σαντα, δὲν ἐντοπίζεται οὐδ' ἐδῶ, οὐδ' εἰς τὰ ἔξωτικά
λιμάνια ποῦ συναντᾶ, ἀλλ' ἀκόμη, τὸ ἴδιο χάος τῆς
πλάνεσης τὸν τριγυρίζει ἀπὸ τὰ πρασινωπά της βάρθη
ποῦ ἐξορμᾷ οἱ ἴδιες γοητεῖες ἀπὸ τοὺς μελανοὺς βυ-
θοὺς πλέχονται γύρω του, πῶς νὰ μὴ φύγῃ ἄλλο,
πῶς νὰ μείνῃ με τίς πονηρὲς σειρήνες. Ἀλλὰ ἡ Φωνὴ
ἡ καλεστικὴ,—δὲν τὴν εὐρῆκε. Ποῦθεν ἔρχεται ἡ
Φωνή;

Ἐπὶ τέλους, ἐκ τῶν οὐρανῶν, ξανακούσθη, καὶ
νέος τρόμος καταπάνω του ξεθύθη, ὁ τρόμος τῆς γενι-
κῆς ἀποστέργησης, ὁ ὄγκος τῆς θυσίας. Ἐκ τῶν οὐρα-
νῶν ξανακούσθη, ποῦ, ἀστροφεγγεῖς, ἐντύθησαν τὸ

νύχτιο τους μελανὸ χρῶμα τῶν βαίων τῶν φοινίκων:
ἡ σκοῦρα πρασινότητα τῆς ἀστροφώτιστης νύχτας,
ποῦ ξαναγορτάζει τὴν εἴσοδο τοῦ Ἰησοῦ στὴν Πόλη
τοῦ μαρτυρίου, ἐπὶ πάλου ὄνου· τὸ ἴδιο χρῶμα τοῦ
οὐρανοῦ, ποῦ συγκάλυψε τὸν Ἐλαιῶνα, πέραν τοῦ
χειμάρρου τῶν Κέδρων, τὴ νύχτα τοῦ φιλήματος.
Καὶ ὁ Θεάνθρωπος ἐδέησε τίς ἴδιες ἀγωνίες νὰ προσ-
περάσῃ, πρὶν τὴ δόξα τῆς δευτέρας ἀποθέωσης. Πόσο
περσότερον οἱ ἄνθρωποι. Ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τὸν
ἐσύνηγε καὶ πάλι τῆς ἀπάρνησης. Ἀλλὰ οἱ Ἀγγέλοι
ἀνεβοκατεβαίνοντας τὸν ἐνθαροῦναν καὶ ἡ γοητεία
τῆς Φωνῆς εἶνε μεγάλη, ἀποξενώνει ἀπὸ τὰ γήινα
καὶ καταδείχνει, μέσα σὲ νεφέλη διανοιγόμενη, τὰ
πλάτεια τοῦ λευκοῦ Ἀσκητισμοῦ, μέχρι τὴ συντέλεια
τῶν αἰῶνων. Καὶ ὁ νεοφώτιστος Ἀσκητῆς δένεται τὸ
σάκκο, θίγει τὴν τέφρα στὰ μαλλιά καὶ με τὴν λαμ-
πάδα τῆς λυτρωτικῆς Ἀνάστασης ἀνὰ χεῖρας ἀνημ-
μένην, ἔτοιμος εἶνε τὸ θριαμβευτικὸ κατῶφλι νὰ πε-
ράσῃ τοῦ Παραδείσου, ποῦ ἐφρυτεύθη γι' αὐτὸν ἐπὶ
τῆς γῆς, εἰς τὴν ἀνώτατη χώρα τῆς Ἀσίας, τὴ λεγο-
μένη Κίνα. Στάση τρίτη.

**

Τέτοια ἔχοντας κατὰ νοῦ λόγια ἀληθινῆς συνέσεως,
τὰ ἐπρόταξα στὴν ταπεινῶτατη μετάφρασή μου τοῦ
ποιήματος τοῦ Ἰσαπόστολου Παύλου Claudel, ὅπου
ἐκθέτει τοὺς ἴδιους στοχασμοὺς σὲ στίχους ἰσάξιους
ψαλμοῦ τοῦ προφητᾶναχα*. Πεδύμησα νὰ ξεδιαλύ-
νω, με τὴν ἀνήμπορή μου εἰσαγωγὴ, κάθε σκοτεινό-
τητα, ὥστε νὰ γίνῃ τὸ τραγοῦδι προσευχὴ στὸν ἀνα-
γνώστη, ποῦ νὰ τὸν ποδηγετῇ, νύχτα καὶ ἡμέρα, στὴν
πορεία πρὸς τὴν Ἐπάνω Ἱερουσαλήμ, ὅπουθε μὴνυ-
ματα καθημερνὰ μᾶς πέμπονται στὰ ἐσώτατα τῆς ψυ-
χῆς, ἀλλὰ ποῦ τοὺς κωφεύουμε σκληρόκαρδα, ἐνῶ ξέ-
ρουμε, πῶς σωμαίνοντας στὴ μυστικὴ Φωνή, προσε-
τοιμαζόμενοι μόνοι μας τὴν ἀγχόνη τοῦ Ἰσακιώτη
γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας στὴν ξεραμένη ἐλῆ, ποῦ μᾶς
περιμένει. — Ἀκολουθεῖ τὸ τραγοῦδι. Ὁ ποιητῆς,
Παῦλος ὀνομαζόμενος, μιλῶντας τοῦ ἑαυτοῦ του, κά-
νει τὸν ἀπολογισμὸ τῆς προσπάθειάς του στὸ δρόμο
τῆς θυσίας, ἀπὸ τὴ στιγμὴ τοῦ πρώτου ἀκούσματος
τῆς προσκαλεστικῆς φωνῆς (με ὅλη τὴν τρικυμία, σά-
λους καὶ περιπέτειες τοῦ μεταξὺ ἀγωνιώδους χρόνου,
στὶς θάλασσες τοῦ ἐκκολλητόμενου ἐρημιτισμοῦ καὶ
στὰ σατανικὰ λιμάνια τῶν ἀντιπόδων), μέχρι τὴν ὥρα,
ποῦ βρέθηκε πολὺ ἐγγὺς τῆς νίκης, μέχρι τὴν ὥρα,
ποῦ τὴν καλπάζουσα δρομαία πορεία, ὡς ἀλόγου,
διαδέχεται τὸ μετρημένο βῆμα, ἡ ἀναχαίτιση καὶ τὸ

* Οἱ στίχοι ποῦ μεταφράζω, εἶνε παρμένοι ἀπὸ τοὺς
«Στίχους τῆς Ἐξορίας», ποῦ ἔχουν δημοσιευθῆ στὸν IV
τόμο τοῦ θεάτρου τοῦ Claudel, (ἐκδοσὴ τοῦ «Ἐρημῆ τῆς
Γαλλίας») μαζί με τὴν «Κατάπαυση τῆς Ἑβδομῆς Ἡμέ-
ρας» καὶ τὸν «Ἀγαμέμνονα» τοῦ Αἰσχύλου.

τελειωτικό σταμάτημα τῆς ξεκούρασης στο δροσερό τέμα, στή δοξασιμένη Πύλη τῆς νίκης, ξένης προς τὴν κάθε ἐγκόσμια πάλη, — καὶ ποὺ ἂν ἀκόμη κρατητάι σφαλιστή, ὅμως ἀπόξω καρτερίει ὁ ὑπομονετικὸς προσκυνητῆς νάκούση γρήγορα τὸ τρίξιμο τοῦ ἀνοίγματος καὶ τὸ «εὐγε, δοῦλε ἀγαθὲ» τοῦ Κυρίου του :

Παῦλε, μᾶς πρέπει νὰ μισέψουμε
πρὸς μισεμὸ μᾶλλον ὥραιον!
— Γιὰ ὅσται πιά φορὰ δεχόμενος
τὸ θερμὸ σφιχτοαγκάλιασμά τους,
τοὺς κλαίοντες γυνεὶς ἐφίλησα
σὶά πατριὰ τους, τ' ἄγια πρόσωπά τους.
— Πάει τώρα πιά! Ἐίμαι μοναχός,
κάτουθε ἀπὸ ἥλιο δόλοῦθε νέον!

* Ἡ τόση, τόση θάλασσα, ποὺ οἱ ἄνεμοι
πένθιμοι, καὶ τὰ τρίσβιθά της νὰ συνταράζουν,
ἢ ποὺ ἐμπρὸς σὶόν πλέοντα νὰ ἐξαπλώνεται
σὶτή διάρκεια τῆς μακρότατης ἡμέρας,
ξανοίγοντας μὲ τόση ἐπισημότητα
τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀπέιρον πρὶν τὸ ἐσπέρας:
ἢ τόση, τόση θάλασσα, νὰ πλέη κανεῖς, —
καὶ τὰ φῶτα αὐτὰ σὶτὴν παραλία νὰ στάζουν, —

ἢ τόση, τόση ἀναμονὴ καὶ ἢ τόση ἀνία
καὶ ποὺ ἐξογκώνονται, ὄλο κάματος, οἱ ὄρες, —
καὶ ἢ εἰσοδό μας, τὴν ἀγῆ, σ' ἕνα χρυσὸ λιμάνι,
καὶ γυμνοί, οἱ ἀλλόφυλοι ἀγριανθρώποι σὶτό
[λιμάνι, —
λουλουδιῶν οἱ εὐδομίαι, ἀγνωστον φροῦτων
ἢ γεύση ποὺ μᾶς ἀποκάνει, —

καὶ οἱ τόσο Ἄστερισμοί, καὶ ποὺ ὄλο πλέουμε
πρὸς τόσες ἀκόμη καινούργιες χῶρες,
(ἢ ἄλλη ἢ ἄκορη τοῦ Κόσμου πιά, ἐδῶ πέραν,
καὶ παρέκει τὸ τίποτα), ὅμως — τὴν καρδιάν
[αὐτή, τίποτα δὲν κρατᾷ!
ὦ ἄλογο, ἄδικα τὸ ἠγίο σὶτό σὶόμα σου τόσο σφι-
χτὰ σοῦ ἐφέραν,
χρέος σου νὰ φύγης! μάταια σὲ κρατοῦν! νά,
τὸ Ἄστρο ποὺ φωτᾷ
καὶ τρεμοσβεῖ σὶτό σκοῦρον οὐρανόν,
ποὺ ἔχει τίς ἰσκιερώτατες ἀπόχρωσες χλωρῶν
βαγιῶν!

* Ἡ καίονσα ὄραν ἦρθεν! ἢ φλεγόμενη! ἦρθε
[ἢ νύχια τῆς ἀνίας!
ἦρθε τὸ Βῆμα! ἦρθε ἢ Ἀναχαίτιση! ἦρθε ὁ
[Σταθμός!
λουσιμένος τρόμο τὸν ἀκούω, περιόρτυος! ξα-
[νάρχεται ὁ ἀχός,
(ποὺ δίχως ἔλεος, ὁ ἀνοιχτεῖρων, μὲ καλεῖ)
[τῆς φωνῆς τῆς θανυμασίας!
Τὸ μελλούμενο γιὰ μὲ διάστημα νὰ διατρέξω,
δὲν εἶνε διόλου ἢ μεγάλη θάλασσα ἐκεῖ ἔξω,
— οὐδὲ κα ἕνας ἀπ' τοὺς δρόμους εἶνε ὁ δρόμος
ποὺ εἶνε γραφτὸ νὰ ἐκλέξω:

Γυρισμὸς κανεῖς δὲν μὲ ὑποδέχεται οὐδὲ μισεμὸς
τίποτα μοῦ προσφέρει:
ἢ ἐπαύριο, ποὺ μὲ καλεῖ, πρὸς τὴν ἡμέρα ποὺ
[ἦτον χθὲς
εἶνε ξένη, εἶνε τρεῖς ξένη.

1918—1921

ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ nobilissimus

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΝΑΧΙΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΙΜΧΕΙΩΤΗ

PAUL CLAUDEL

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

Εἶναι μεσημέρι. Βλέπω τὸ ναὸ ἀνοικτό. Πρέπει νὰ μῶ.
Μάννα τοῦ Ἰησοῦ—Χριστοῦ, δὲν ἔρχομαι νὰ δεηθῶ.
Δὲν ἔχω τίποτα γιὰ νὰ σοῦ δώσω, μήτε τίποτα ποὺ σοῦ ζητῶ.
Ἔρχομαι, Μάννα, μοναχὰ γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ.
Νὰ σὲ ἰδῶ, νὰ κλάψω ἀπὸ χαρά, νὰ νοιώσω μοναχὰ
τὴν εὐφροσύνη αὐτή,
Πῶς εἶμ' ἕνα παιδί σου ἐγώ, κ' ἐσὺ εἶσ' ἐκεῖ.
Γιὰ μιὰ στιγμοῦλα μοναχὰ τὴν ὥρα αὐτήν, ὅπου τὰ
πάντα ἔχουν σταθῆ,

Μεσημέρι!

Μαζύ σου νὰ βρεθῶ, Μαρία, σὶτό ἴδιο μέρος ποῦ
βρίσκεσαι καὶ σύ.
Νὰ μὴν πῶ τίποτα, μοναχὰ νὰ κυττάξω τὴ θεία σου
τὴ μορφή,
Ν' ἀφίσω τὴν καρδιά μου γιὰ λιγάκι ν' ἀρχινήσῃ σὶτή
γλώσσα της νὰ τραγουδῆ,
Νὰ μὴν πῶ τίποτα, νὰ τραγουδήσω μόνο, ποῦχω γιο-
μάτη τὴν καρδιά,
Σὰν τὸ κοτσύφι ποὺ τὴν ἰδέα του ἀκλουθεῖ μὲσ' τὰ
τραγουδία του λὲς τὰ ξαφνικά.
Ἐπειδὴ εἶσ' ὄραία καὶ ἄμομη, δίχως ψεγάδι πουθενά,
Ἡ γυναῖκα μὲσ' τὴ χάρη ξανααστημένη, ἄλλη μιὰ
φορὰ,
Τὸ πλάσμα σὶτὴν πρώτη του τιμὴ καὶ σὶτὴν ἀνθησὴ του
τὴν τελική,

* Ἐτσι ὅπως βγήκες ἀπ' τὸ Θεό, σὶτῆς ἀρχικῆς του
δόξας τὸ πρωί.

* Ἀφραστα ἀνέγγιχτη γιὰτὶ ἀπὸ σένα γεννήθηκεν ὁ
Ἰησοῦς Χριστός,

Ποῦνα ἢ ἀλήθεια μὲσ' τὴν ἀγκαλιά σου καὶ ἢ μόνη
σου ἐλπίδα καὶ ὁ μόνος σου κωπός.

* Ἐπειδὴ εἶσ' ἢ γυναῖκα, τὸ Ἐδὲμ τῆς ξεχασμένης τῆς
παληᾶς στοργῆς,

* Ὅπου ἢ ματιὰ της βρίσκει τὴν καρδιά μας ξαφνικά
καὶ κάνει εὐθὺς νὰ τρέξουν τὰ μαζωμμένα δάκρυα τῆς
ψυχῆς,

* Ἐπειδὴ μὲ γλύτωσες ἐμένα, γλύτωσες καὶ τὴ Γαλλία,
Ἐπειδὴ καὶ αὐτή, καθὼς κ' ἐγώ, ἦταν γιὰ σέναν
ἕνα πρᾶμμα ποῦ τὸ συλλογιέσαι καὶ σοῦ κινεῖ τὴν
εὐσπλαχνία,

* Ἐπειδὴ τὴν ὥρα ποὺ ὄλα γκρεμιζόσαν γύρω μπήκες
σὶτὴ μέση ἐσύ,

Κι' ἔφερες, ἄλλη μιὰ βολά, τὰ πρᾶμματα, ἔτσι, ὥστε
ἢ Γαλλία νὰ σωθῆ,

* Ἐπειδὴ εἶνε μεσημέρι, ἔπειδὴ σὶήμερα, τὴ μέρα
τούτην, ἐμεῖς, εἶμαστε ζωντανοί,

* Ἐπειδὴ εἶσ' ἐκεῖ γιὰ πάντα, καὶ ἄπλως γιὰτ' εἶσ'
ἐσὺ ἢ Μαρία,

καὶ ἄπλως ἔπειδὴ ὑπάρχεις, μὲσ' τὸν κόσμον αὐτό,
Μάννα τοῦ Ἰησοῦ—Χριστοῦ, σ' εὐχαριστῶ!

EDGAR POE

ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

I

* Ἄκου τὰ ἔλκωθρα μὲ τὰ κουνουνάκια, — τ' ἄσημέ
να κουνουνάκια! Σὰν τί κόσμους πασιχαροὺς δὲ λένε
οἱ μελωδίες τους! Πῶς χτυπᾶν, χτυπᾶν, χτυπᾶν,
μὲσ' τὸν παγωμένον ἀέρα τῆς νυκτός! Ἐνῶ τ' ἄ-
στρα πασπαλίζουν ὄλον τὸν οὐρανόν, καὶ λὲς σπιθοβο-
λοῦν ἀπὸ κρουσιλλίνες χαρὲς, κρατῶντας τὸ ρυθμὸ,
ρυθμὸ, ρυθμὸ, σὰ σ' ἕνα Ρουνικὸ ρυθμὸ, μαζὺ μὲ τὸ
τριγκίνισμα, ποὺ σκάει ἔτσι μουσικά ἀπ' τῶν κουνου-
νῶν τὴ σύζαρη βροντῆν, ντίν, ντίν, ντίν, — ντίν, ντίν,
ντίν, — ἀπ' τὴν κλαγγὴν καὶ ἀπὸ τῶν κουνουνῶν τῆ
βροντῆν.

II

* Ἄκου τῆς μελωδικῆς γαμήλιες καμπάνες, — τίς
χρυσῆς καμπάνες! Σὰν τί κόσμους εὐτυχίας δὲ λένε οἱ
ἁρμονίες τους! Μὲσ' τὸ βαλασιωμένον ἀέρα τῆς νυ-
χτός, πῶς ἀντιγᾶν ὄλο ἡδονή! Ἀπ' τίς νότες, τίς
σὶν ἀπὸ χρυσάφι ἀναλυμένον, ποὺ ἡχοῦν ὄλες μαζὺ,
τὸ ρενσιτὸ τραγοῦδι κυλάει ὡς τὴν τρυγόνα, ποὺ ἀφου-
γκράζεται, κεντιῶντας τὸ φεγγάρι! ὦ, μὲσ' ἀπ' τίς
σηπιές τους τίς ἡχηρές, τὴ μονογῶ καὶ μεγαλόπρεπο

ξέσπασμα εὐφρονικό! Πῶς σκάει! Πῶς διακεῖ σὶτό
Μέλλον! Πῶς λείει τὴν ἔκστασην ποὺ ὠθεῖ, σ' αὐτὸ
τὸ σάλεμα καὶ αὐτὴν τὴν λαχὴν, τίς καμπάνες ποὺ
βροντᾶν, ντάν, ντάν, ντάν—τίς καμπάνες ποὺ βροντᾶν,
ντάν, ντάν, ντάν—ντάν, ντάν, ντάν—σὶτό ρυθμὸ καὶ
τὴν κωδονοκρουσίαν ἀπ' τίς καμπάνες ποὺ βροντᾶν!

III

* Ἄκου τίς βροντερές καμπάνες τῶν κινδύνων, τίς
μπροῦντιζίνες καμπάνες! Σὰν τί ἱστορίες τρόμων δὲ
λένε οἱ γασαρίες τους. Στ' ἀλαφιασμένο αὐτὴ τῆς νύ-
χτας, πῶς σκούζουνε οἱ θανάσιμοι ἦχοι τους! Μὴ
μπορῶντας ἀπ' τὸν τρόμο νὰ μιλήσουν, μόνον ποὺ
σκούζουν, σκούζουν, ἀναοῦθρα καὶ παρᾶφωνα, σὰ μιὰν
ἐπίκληση ἡχηρὴ σὶτόν οἶχτο τῆς φωτιᾶς, σὰ σ' ἕνα
τσάκωια τρελλὸ μὲ τὴ φωτιὰ, ποὺ ὄλο μονογῶ παρα-
ληρεῖ, πηδῶντας ὄλο πὺ ψηλά, ψηλά, ψηλά, καὶ μ'
ἕναν πόθο ἀπελπισμένο, καὶ μιὰ προσπάθειαν ἀποφα-
σιστική, ν' ἀνεβοῦνε τώρα ἢ ποτέ τους πιά, ὡς δίπλα
σὶτό φεγγάρι μὲ τὸ γλωμὸ τὸ πρόσωπο.

* ὦ, οἱ καμπάνες ποὺ βροντᾶν, ντάν, ντάν!
Σὰν τί ἱστορία οἱ τρώμοι τους δὲ λένε ἀπελπίσιος! Πῶς
σκούζουνε, καὶ οὐθλιάζουνε, καὶ μονογκοῦζουνε! Τὴ φρί-
κη χύνου σὶτὴν καρδιά τοῦ ἀγέρα ποὺ ὄλος πάλλεται!
Κι' ὅμως τ' αὐτὴ πῶς ξέρει θετικά, ἀπ' τὴν δεξυτήτα
τους καὶ σύμφωνα μὲ τὴν κρουγὴ τους, τ' ἀνεβοκατε-
βόματα τοῦ φλογεροῦ κινδύνου καὶ ὅμως τ' αὐτὴ
πῶς νοιώθει καθαρά ἀπ' τὸν ἦχον τὸν παρᾶφωνα καὶ
ἀπ' τὸν ἀλλοπαγμὸ τους, ἂν* ὁ κίνδυνος φοντιῶν εἶτε
μικροῖν, σὶτό ἡσύχασμα ἢ τὸν ἄξαφνον θυμὸν ἀπ' τίς
καμπάνες ποὺ βροντᾶν—τίς καμπάνες ποὺ βροντᾶν—
τίς καμπάνες ποὺ βροντᾶν, ντάν, ντάν, ντάν, — ντάν,
ντάν, ντάν, — σὶτὴν κρουγὴ καὶ σὶτὴν ὀργὴν ἀπ' τίς
καμπάνες ποὺ βροντᾶν!

IV

* Ἄκου τίς πένθιμες καμπάνες — καμπάνες σιδερέ-
νιες! Τὴ κόσμους σκέψης ἄρηστα ἐπίσημης δὲν κλείν'
ἢ μονωδία τους! Μὲσ' τὴ σιωπὴ τῆς νύχτας, πῶς
μᾶς παγῶν' ἢ φρίκη, ἀπὸ τὴ μελαγχολικὴ φοβέρα τῆς
φωνῆς τους! Γιὰτὶ ὁ καθένας ἡχος ποὺ πετιέται, μὲσ'
ἀπ' τὸ σκουριασμένο τους λαργύγι, εἶν' ἕνα βογγητό.

Κ' ἐκείνοι—ἄχ, ἐκείνοι—ποὺ μνέσκουν μέσα σὶτό καμ-
πανασιό, ὀλομόναχοι, καὶ ποὺ βαρᾶν τὸν ἦχον, τὸν ἦχον
τὸν ἦχον τὸ νεκρώσιμον, μὲσ' τὴ θαμπὴ τους τὴ μονοτο-
νία, νοιώθουν βαθεῖα μιὰ δόξα, σὰ νὰ χτυπᾶν μιὰ πέ-
τρα σ' ἀνθρώπινη καρδιά. — Δὲν εἶν' ἄντρες, μήτε καὶ
γυναῖκες, — οὔτ' ἀνθρώποι, οὔτε κτήνη. — Μὰ εἶν' οἱ
Δάμεις: καὶ ὁ βασιληᾶς τους χτυπάει τὸν ἦχον τὸ νε-
κρώσιμον, καὶ ἄπλόνει, ἀπλόνει, ἀπλόνει, ἀπλόνει
γύρω, ἕναν βαρὸν παῖωνα ἀπ' τίς καμπάνες!

Κ' ἢ πρόσζαρη καρδιά του πῶς φοισκάνει μέσα
σ' αὐτὸν τὸν παῖωνα ἀπ' τίς καμπάνες! Χορεύει καὶ
ἀλλοπαγμὸν, κρουτῶντας τὸ ρυθμὸ, ρυθμὸ, ρυθμὸ, σὰ

σ' ένα Ρουνικό ρυθμό, στον παιάνα απ' τις καμπάνες που βροντάν—τις καμπάνες που βροντάν: κρατώντας το ρυθμό, ρυθμό, ρυθμό, σά σ' ένα Ρουνικό ρυθμό, στον παλμό της καρδιάς απ' τις καμπάνες—τις καμπάνες που βροντάν, νιάν, νιάν, νιάν,—στο λυγμόν απ' τις καμπάνες που βροντάν κρατώντας το ρυθμό, ρυθμό, ρυθμό, καθώς βαράει τον ήχο, τον ήχο, τον ήχο το νεκρώσιμο, σά σ' ένα ευτυχισμένο Ρουνικό ρυθμό, στο βρόντο απ' τις καμπάνες, τις καμπάνες που βροντάν, νιάν, νιάν, νιάν—στον πένθιμο τον ήχο απ' τις καμπάνες, τις καμπάνες που βροντάν, νιάν, νιάν, νιάν, νιάν,—νιάν, νιάν, νιάν—στο θρηνη και στο βόγγο απ' τις καμπάνες που βροντάν.

EDGAR POE

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΝΙ

Δόξα σοι ο Θεός! η κρίση — ο κίνδυνος έπερασε, κ' η καρδιοβόρα αρρώστια έχει τελειώσει πιά—κι' ο πυρετός, που τότε λένε «Ζωή», νικήθη τέλος.

Θλιβερό είνε, το ξέρω, ναμαι γδυμένος απ' τη δύναμή μου, και δε μπορώ ν' αναδέψω μήτε τί, ενώ κοιτούμαι έτσι ξαπλωμένος — μα τί με νοιάζει!—Νοιώθω στο κάτω της γραφής πώς είμαι πιά καλά.

Κ' έτσι ήσυχια αναπαύομαι, τώρα, στο κρεββάτι μου, που ένας θεατής μπορούσε να με πάρει για νεκρό—μπορούσε και ν' ανατριχιάσει, καθώς θα με κυτούσε, θαρρώντας με νεκρό.

Παράπονα και βόγγοι, λυγμοί και στεναγμοί, είνε τώρα ήσυχασμένοι, και, μαζί τους, κι' ο χτύπος της καρδιάς:—ά! ο φριχτός, ο φριχτός ο χτύπος!

Η αρρώστια—ή αηδία—κ' η ανήμερη οδύνη—πάψαν, μαζί κι' ο πυρετός που φρένιαζε το νού μου—πάψαν, μαζί κι' ο πυρετός που τότε λένε «Ζωή», που φλόγιζε το νού μου.

Κι' απ' όλα τα μαρτύρια — έκεινο το μαρτύριο, το πιο τρανό απ' όλα, έχει κοπάσει, το τρομερό μαρτύριο της δίψας, για το θειαφένιον ποταμό του κολασμένου Πάθους:—ήπια ένα νερό, που σβήνει κάθε δίψα.

Ένα νερό που ρέει με ήχο νανουριστό, από μια πηγή, που τρέχει λίγες πιθαμές κάτω από τη γη—από μια σπηλιά που είνε σε λίγο βάθος, κάτω από τη γη.

Κι' ω! άς μην ειπωθή απερίσκεπτα πώς είναι η κάμαρή μου σκοτεινή, και το κρεββάτι μου στενό—

γιατί άνθρωπος ποτές, σ' αλλοιώτικο κρεββάτι δεν κοιμήθη και για να κοιμηθῆ, μόνο σ' ένα κρεββάτι τέτοιο, πρέπει να πλαγιάσει.

Το βασανισμένο μου μυαλό, εδώ αναπαύεται γλυκά, ξεχνώντας ή ποτέ μη νοσταλγώντας πιά τα ρόδα—τις παλιές λαχτάρες του γ' α μύρτα και για ρόδα.

Γιατί τώρα, ενώ κοιτάται τόσο ήσυχια, ονειρεύεται σιμά του με πιά άγρια ευωδιά από πανσέδες, έτσι σά δεντρολίβανο μαζί με πανσέδες—μάν ευωδιά από άπῆγανο κι' ωραίους άγνους πανσέδες.

Και κοιτάται έτσι ευτυχισμένο, λουσμένο μέσα στ' όνειρο της άμμορφιάς της "Αννι—λουσμένο μέσα σ' ένα λουτρόν απ' τα μαλλιά της "Αννι.

Τρυφερά με φίλησε, κι' έρωτικά με χαιδεψε, και τότε έπεσα γλυκά να κοιμηθῶ στα στήθεια της—πολύ βαθειά να κοιμηθῶ, εξ αιτίας του παραδείσου των στηθειών της.

"Αμα τα φῶτα σβήσανε, με σκέπασε ζεστά, κ' ύστερα τους άγγέλους παρεκάλεσε να με φυλάν απ' το κακό,—των άγγέλων τη ρήγισσα, να με φυλάη απ' το κακό.

Και κοιτούμαι έτσι ήσυχια, τώρα, μέσα το κρεββάτι μου (ξέροντας την άγάπη της), που με θαρρείτε για νεκρό—αναπαύομαι έτσι ευχάριστα, τώρα μέσα το κρεββάτι μου (με την άγάπη της μέσα στην άγκαλιά μου), που εσείς με λέτε για νεκρό—κι' ανατριχιάζετε, άμα με κυττάτε, θαρρώντας με νεκρό.

Μα η καρδιά μου είνε πιά λαμπερή απ' τ' αναρίθμητα άστρα τ' ουρανού, γιατί λαμπει όλη απ' την "Αννι—φέγγει απ' το φῶς της άγάπης της "Αννι μου—απ' τη σκέψη του φωτός των ματιών της "Αννι μου.

WALT WHITMAN

ΑΠΟ ΤΑ "ΦΥΛΛΑ ΧΛΟΗΣ."

ΑΣΜΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ
ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

1

Θάνα τραχειά και σύντομα τα σημερνά τα λόγια μου, για τα καράβια που αρμενίζουν μέσα τις θάλασσες, καθένα με την ίδια του σημαία, και με το σήμα,

για τους άγνωστους ήρωες που ναι μέσα τα καράβια—για τα κύματα που απλώνονται, κι' απλώνονται, πιο πέρα κι' απ' το μάτι,

για την νερόσκουνη που σπάει και τους άγέρηδες όπου σφουράνε και φυσάν,

Και θέλω να ύψωθεί μέσα απ' τα λόγια μου, κ' ένα τραγούδι για τους ναύτες όλων των εθνών,

Άποτομο ως το κύμα.

Θέλω να ύμνήσω τους πρώτους καπετάνιους, τους γέροντες ή τους νέους, και τους δεύτερους, κι' όλους τους άτρόμητους τους ναύτες,

Τους λίγους κ' έκλεχτούς, τους σιωπηλούς, που η μοίρα δε μπορεί να τους ξαφνιασει, μήτε και να τους σκιάξει ποτέ ο θάνατος.

Προσεχτικά από σένα, μαζωμένοι. γέρικε ωκεανέ, και διαλεγμένοι,

Άπό σένα, θάλασσα, που διαλές και ξεδιαλές τη ράτσα μέσα απ' τους καιρούς, κ' ένώνεις όλα τα έθνη.

Θρεμμένοι από τα σένα, γρηά παραμάνα δύστροπη, και που να σ' ένσαρκώνουν,

Άτίθασσοι, άγριοι, σὺν και σένα.

(Πάντα να βγαίνουν ήρωες σε στεριά και θάλασσα, μονάχοι, καν δυο - δυο,—

Πάντα η γεννιά τους να βαστάει, δίχως ποτέ της να σωθῆ—άν κ' είνε σπάνιοι, μ' αρκετοί, το σπέρμα να φυλάξουν).

2

"Απλωνε, ω θάλασσα, τις χωριστές σημαίες των εθνών!

"Απλωνε, πάντα φανερά, τα χῶρια σήματά τους!

Μόν' βάστα, σε παρακαλώ, για σένα και για του ανθρώπου την ψυχή, κάποια σημαία που να ναι παραπάνου απ' όλες,

Σῆμα νοερο, ύφασμένο για όλα τα έθνη, σῆμα του ανθρώπου που αίρεται πιο πάνου κι' απ' το θάνατο, Μνημόσυνο όλων των γενναίων καπετανέων, των πρώτων και των δεύτερων, και των γενναίων ναυτών,

Κι' όλων όσοι έχουν χαθῆ, κάνοντας το καθήκον,

Που να βαστάει τη μνήμη τους και να χεί στο ύφασμά της, κάτι απ' τους άφύβους καπετανέους, τους νέους και τους γέροντες,

"Ένα παγκόσμιο λάβαρο, που πάντα μαλακά να κυματίζει, απάνω απ' όλους τους άντρείους τους ναύτες,

Σ' όλες τις θάλασσες και σ' όλα τα καράβια.

Δ Α Κ Ρ Υ Α

Δάκρυα! Δάκρυα! Δάκρυα!

Μέσ' την έρμιά και μέσα τη νύχτα, δάκρυα,

Που πέφτουν, πέφτουν στάλα - στάλα στο λευκό άκρογάλι κ' η άμμουδιά τα πίνει,

Δάκρυα και μήτ' έν' άστρο που να λάμπει, όλα ανέλπα και μαύρα,

Δάκρυα που τρέχουν απ' τα υγρά τα μάτια μινής μορφής με σκεπασμένο πρόσωπο·

Ω ποιά είν' αυτή η σκιά; Η όπτασία αυτή που κλαίει μέσα τα σκοτάδια;

Ποιός όγκος άμορφος, εκεί, είναι τος σκυφτός στην άμμουδιά;

Κύματα δάκρυα και λυγμοί, άγωνίες που μέσα πνίγονται κραυγές τρελλές.

Μην είν' εσύ, εσύ τάχα, ένσαρκωμένη τρικυμία, που ύψώνεσαι έτσι και περνάς στον όρμο βιαστικά!

Ω τρικυμία νυχτερινή, πένθιμη κι' άγριωπή, με τον άγέρα σου—όλο σπασμούς κι' άλλοφροσύνη!

Ω σκιά τόσο ήρημη κι' άξιοπρεπη τη μέρα, με το γαλήνιο πρόσωπό σου και με την ταχτικά περπατήσά σου

"Όμως τη νύχτα, άμα κανένας δε σε βλέπει και ξεσπῶς—σε τι άβασταχτον ωκεανόν μεταμορφώνεσαι,

Άπό δάκρυα! δάκρυα! δάκρυα!

ALFRED TENNYSON

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΙΓΚΗΠΕΣΣΑ

Δάκρυα, δάκρυα λές ανώδυνα (δεν ξέρω τί θένε να πούν) δάκρυα που ροχονται, απ' τα βάθη λές κάποιας θείας απελπισίας, και ξεχειλίζουν έξω απ' την καρδιά, κι' ανεβαίνουν ως τα μάτια, καθώς κυττάμε τους ευτυχισμένους κάμπους του χινόπωρου, κι' αναπολούμε τις ήμέρες που δεν είνε πιά.

Δροσερές, καθώς η πρώτη άχτίδα της αυγής, όπου φωτίζει το ιστίο, που φέρνει πιά τους φίλους απ' τ' άλλο το ημισφαίριο, θλιμμένες, σαν τη στερνή άχτίδα, που πορφυρώνει εκείνο που βυθίζεται, μ' όλα όσα που αγαπούμε, σ' τον ορίζοντα· έτσι θλιμμένες κ' έτσι δροσερές, οι μέρες που δεν είνε πιά.

"Α! θλιμμένες και παράξενες, καθώς στις σκοτεινές αυγούλες του καλοκαιριού, η πρώτη κραυγή των μισοξύπνητων πουλιών, που την άκούνε αυτιά έτοιμοθάνατα την ώρα που, στα έτοιμοθάνατα τα μάτια, το παρίθυρο, μόλις άκόμα φωτισμένο, άργά άρχινάει και ξεχωρίζει.

"Έτσι παράξενες κι' έτσι θλιμμένες, οι μέρες που δεν είνε πιά. Άγαπημένες έτσι, σά φιλιά αναπολημένα ύστερ' από το θάνατο, έτσι γλυκές, καθώς αυτά που νείρεται μιá φαντασία χωρίς έλπίδα, σά χείλια προωρισμένα σ' άλλους· βαθιές σαν την άγάπη, βαθιές καθώς η πρώτη άγάπη, σκοτιδιασμένες μ' όλους τους καημούς, ω! θάνατος μέσα σ' την ζωήν οι μέρες που δεν είνε πιά.

OSCAR WILDE

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΙΛΙΝΟΝ, ΑΙΛΙΝΟΝ ΕΙΠΕ, ΤΟ Δ' ΕΥ ΝΙΚΑΤΩ

Χαρά σέ κείνον, πού ζῆ μέσα σ' τὴν ἄνεση, μὲ τὸ μῆλωμένο του χρυσάφι, μέσ' σ' ἕνα τρανὸ μέγαρο καὶ μῆτε νοιάζεται γιὰ τὴ βροχὴ πού πιτσιλάει καὶ γιὰ τὸν κρότον ὁποῦ κάνουν πέφτοντας τὰ δέντρα τῶν δασῶν.

Χαρά σέ κείνον, πού δὲ γνώρισε ποτες τὰ πονεμμένα χρόνια τῶν στερήσεων, ἕναν πατέρα πού τὰ δάκρυα κι' ὁ καμὸς τὸν ἔκαναν ν' ἀσπρίσει, μιὰ μάννα πού νὰ κλαίει σ' στὴ μοναξιά.

"Ὁμως χαρὰ σ' κείνον, πού τὸ πόδι του πάτησε σ' τῆς δουλειᾶς τὸ σκληρὸ δρόμο καὶ τῆς πάλης, καὶ πού μ' ὅλες τὶς πίκρες τῆς ζωῆς του, ὥστόσο κάνει σκαλοπατία κι' ὄλο καὶ φτάνει πιὸ κοντὰ σ' τὸ Θεό,

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΣΟΦΙΑ

ἀναγκαιῶς δ' ἔχει
βίον ἠερίζων, ὥστε κάρπιμον στάχυν
καὶ τὸν μὲν εἶνε, τὸν δὲ μή.

Τὰ ξέρεις ὅλα: τοῦ κάκου ψάχνω ἐγὼ, ποῖο χῶμα πρέπει γιὰ νὰ ὀργώσουμε, καὶ ποῖο πρέπει νὰ σπείρουμε μὲ στάρι. Ἡ γῆς εἶν' ὅλη μαύρη ἀπὸ τὰ βάτα, κι' ἀπ' τὰ κατὰ χορτάρια, καὶ μῆτε νοιάζεται καθύλου γιὰ τὰ δάκρυα πού πέφτουν ἢ γιὰ τὴ βροχὴ.

Τὰ ξέρεις ὅλα: κ' ἐγὼ εἶμαι καθισμένος, καὶ προσμένω, μὲ δεμένα μάτια, καὶ μὲ τὰ χέρια μου ἀποκαυωμένα, ὥσπου νὰ σηκωθεῖ κι' ὁ στερνὸς πέπλος, κ' ἡ θύρα ν' ἀνοιχτεῖ, πρώτη φορά.

Τὰ ξέρεις ὅλα: ἐγὼ, ὅμως, δὲ μπορῶ νὰ ἰδῶ. Ἐλπίζω ἢ ζωὴ μου νὰ μὴν πῆγε τοῦ κάκου. Καὶ ξέρω-ἐμεῖς, πὼς πάλε θὰ βρεθοῦμε, σὲ κάποια θεῖα αἰωνιότητα, μαζί.

SILENTIUM AMORIS

"Ἔτσι, ὅπως ὁ ἥλιος, συχνά, μὲ τὴ μεγάλη του τὴ λάμψη διώχνει τὸ χλωμὸ φεγγάρι, κι' ὅσο καὶ νὰ τοῦ ἀντισταθεῖ, στὴ ζοφερὴ σπηλιά του, δίχως ν' ἀκούσει, μῆτ' ἕνα κἂν τραγοῦδι τοῦ ἀηδονιοῦ,—ἔτσι ἢ ὠμορφιά σου μοῦ σφαλνάει τὰ χεῖλη, καὶ κάνει μου παράφωνα, τὰ πιὸ γλυκὰ τραγοῦδια.

Κ' ἔτσι, ὅπως τὴν ἀγγὴν, ἀπάνου ἀπ' τὰ λειβάδια, περνᾷ ὁ ἀγέρας μὲ τὰ ὀρμητικὰ φτερά του, καὶ σπᾷει μὲ τὸ φιλί του, τὸ καλάμι, πού αὐτὸ μονάχα, μέσα σ' ὅλα τ' ἄλλα, μπόρει νὰ γίνῃ ὄργανο τραγοῦδιου — ἔτσι τὰ μανιασμένα μου τὰ πάθη, μέσα μου παραδέ-

νουν ὄλην ὥρα, κ' ἡ ἀγάπη μου, ἢ πολὺ μεγάλη, κάνει τὴν ἴδια ἀγάπη μου βουβή.

Μὰ βέβαια, πὼς τὰ μάτια μου θὰ σοῦδειξαν, ἐσέ-να, πὼς ὁ λόγος τῆς σιωπῆς μου, καὶ πὼς εἶν' ἔτσι ἢ λύρα μου παράχορδη, πρὶν νὰ γενεῖ μοιραῖος ὁ χωρισμὸς μας, καὶ πρὶν μᾶς ἀναγκάσει νὰ τραβήξουμε, ἐσὺ γιὰ κάποια χεῖλη, πού νὰ λένε τραγοῦδια μὲ γλυκύτερη ἀρμονία, κ' ἐγὼ ν' ἀναπολῶ μόνο τοῦ κάκου, κάποια φιλιά πού δὲν ἔχω δοσμένα, κάποια τραγοῦδια πού δὲν ἔχω 'πεῖ.

Η ΦΩΝΗ ΜΟΥ

Στὸν τρωινὸ αὐτὸν κόσμο, πού δὲ γνωρίζει ἀνάπαψη, μέσ' τὸν πολυθόρυβο αὐτὸν κόσμῳ, δρέψαμε, ἐσὺ κ' ἐγὼ τὶς ἀπολαύσεις ὅλες τῆς καρδιάς, καὶ τώρα τ' ἄσπρα τὰ πανιά τοῦ σκάφους μας, εἶνε τα διπλωμένα, καὶ τὸ φορτίο τῆς βάρκας μας σωμένο.

Κ' ἔτσι τὰ μάγουλά μου κιτρίνιασαν παράκαιρα, γιὰτ' ἢ χαρά μου ἔσβυσε μέσ' τὰ δάκρυα. Κι' ὁ Καμὸς, χλώμιανε τ' ἄλλο χρυσάφι τῶν παιδικιῶν μου χερσιῶν, κ' ἢ Καταστοφή τοῦ κρεββατιοῦ μου ἔσυρε τὶς κουρτίνες.

"Ὁμως, αὐτὴ ὅλη ἢ πολυθουρμὴ ζωὴ, δὲν ἦτανε γιὰ σέ, παρὰ μιὰ λύρα, κἂν ἢ λεπτὴ γοητεία μιᾶς βιόλας, ἢ ἢ μουσικὴ τῆς θάλασσας, πούν' ἀποκοιμημένη σὲ μιὰν ἀνάλαφρη ἠχώ, μέσ' τὸ κοχύλι.

ALBERT SAMAIN

ΟΙ ΠΑΡΘΕΝΕΣ ΤΟ ΔΕΙΛΙ

—Ναῖς, δὲν βλέπω πιὰ τὸ χρῶμα τῶν δαχτυλιδιῶν σου...

—Αὐδὴ, δὲ βλέπω πιὰ τοὺς κύκλους ἀπάνου στὰ κύματα...

—Ναῖς, δὲν ἀκούς τὴ φλογέρα τῶν βοσκῶν;

—Αὐδὴ, δὲ νοιώθεις τὴ μυρουδιὰν ἀπ' τὶς πορτοκαλλιές;

—Γιατὶ μέσα μου, Ναῖς ἀνεβαίνει μιὰ πικρὴ ἀνατριχίλα, ἄμα θωρῶ τὸν ἥλιο νὰ πεθαίνει ἀπάνου στὴ θάλασσα;

—Γιατὶ, Αὐδὴ, ἔτσι, λαχταρῶντας ὅλη, ἀκούω τὸν μακρυνὸ θόρυβο τῶν ἀμαξιτῶν πού γυρνᾶν μέσα στὸ δρόμο;

Κι' ἢ Ναῖς, κ' ἢ Αὐδὴ, οἱ παρθένες πού εἶν' ἀπάνου στὰ δεκαπέντε τους χρόνια, μοναχὲς στὴν ταράτσα μὲ τὰ δυνατὰ ἀρώματα, νοιώθουν τὴν βαρειά τους καρδιά νὰ λυώνει σὲ σκοτεινὰ δάκρυα, καὶ κάτω ἀπ' τὰ σκυμμένα τους μέτωπα ἀνακατώνοντας τὰ μαλλιά τους, σ' ἕνα σφιχταγκάλισμα, πού σμίγει τὰ δυὸ στόματά τοις, ὀλολύξουν σιγανὰ μέσ' τ' ἀπέραντο βράδυ...

ΠΡΩΙ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

Ὁ ἥλιος, σιγὰ-σιγὰ, προβάλλοντας μέσ' ἀπ' τὴν πάχνη, χρυσώνει τὸ παλιὸ κάστρο καὶ τὸ ἀπάνου μέρος τῶν καταρτιῶν, καὶ ρίχνοντας τὸ δίχτυ του ἀπάνου στὰ σκοτεινὰ κύματα, κάνει τὴ θάλασσα ὅλη νὰ σπιθοβολεῖ μέσ' τοῖς ἀσημένιους του βρόχους. Νά, πού ἀναδύνουν τώρα, ἀγγιγμένες ἀπὸ μιὰ μακρυνὴν ἀχτίδα, μαρμάρινες στοῖες καὶ χίτρια· καὶ ὁ ἀψὺς ἀέρας σὲ κάνει νὰ νεῖρεσαι κάποιες περιπέτειες, μεσ' τὴ λεπτὴ καὶ καθάρια λάμψη τοῦ πρωῖοῦ.

Ἡ ἀπλωτὴ σημαία κυματίζει ἀπάνου στὸ Νάυσταθμο, καὶ κάποια παιδάκια, ξαναμμένα ἀπ' τὸ τρελλὸ παιχνίδι, κάνουν νὰ κουδουνίζουν μὲ τὸ τρέξιμό τους οἱ χαλκάδες τοῦ γέρικου τοῦ τοίχου.

Καὶ τὴν ὥρ' αὐτὴν, ἕνα ὠραῖο πλοῖο, χρωματισμένο ὄλο, πορφυρὸ καὶ γαλανό, χοροπηδῶντας κι' ἀλαφρὺ στὸν ἠχηρὸν ἀφρὸ, τραβάει, ἀνατριχιάζοντας μ' ὄλα τὰ πανιά του, μέσ' στὴν ἀγγή.

ΒΡΑΔΥ

Εἶν' ἕνα βράδυ τριφερὸ σὰν πρόσωπο γυναικας. Ἐνα βράδυ ἀλλόκοτο πού ἀνθίσε ἀξάφνα μέσ' τὸν τραχύ, καὶ σκληρὸ χεῖμῶνα, καὶ πού ἢ γλύκα του, κυματίζοντας, ἔτσι ἀπαλὰ μέσ' τὸ μισόφωτο, πέφτει σὰν ἄρρητη γάζα, ἀπάνου στὶς πληγές τῆς ψυχῆς.

Κάποια πράσινα θεῖα... κάποια ροῦ ἀναιμικά... Ἡ Ὀριαμβευτικὴ—Ἀψίδα, μακρὰ, μουντῶνει βελουδένια, κ' ἢ νύχτα πού κατεβαίνει ἀπ' τὴ βαθυκύανη Δύση, χύνει στὰ πονεμένα νεῦρα τὴ γλυκυτάτη γαλήνη.

Τὸ μῆνα τοῦ μαύρου ἀνέμου καὶ τῆς μ λυβενίας πάχνης, τὰ πέταλα τοῦ γέρικου χωτόπουρου, εἶν' ὅλα πεσμένα. Ὁ ὠραῖος οὐρανὸς πέρα ξεψυχᾷ ὅλη τὴ σκάλα τῶν ἀποχρώσεών του.

Στὸ μακρὸς τῶν παλιῶν καὶ μυρωμένων ἀλλοτινῶν μεγάρων, ἐγὼ ἀνασαινω τὸ μαγεμένο ἄνθος στὰ δάχτυλά μου. Εἶν' ἕνα βράδυ τρυφερὸ σὰν πρόσωπο γυναικας.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΑΔΙΑΘΙΩΤΗΣ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΙ

Ἀντίκρου, ἀπ' τὴν ἀνατολή, κάθε πουλλ μετ' ἄλλο πετοῦν, περνῶν καὶ χάνονται, μέσα στὸ φῶς τὸ μπλάβο—κι' ἕνα μικρὸ σταμάτησε, μονάχο του καὶ κλαίει —

Ἐρμὸ πουλί, ποῖος θεὸς νὰ πεῖ, τὸ κλάμα τὸ δικό σου! — Τώρα, σιμώνει μακρὰ, τὸ ταῖρι τὸ δικό σου.

20 Μαῖος 1921

Α. Γ. ΔΡΙΒΑΣ

ἈΝΘΡΩΠΙΝΑ ΚΑΙ ΘΕΙΑ

Μέρος II

ΑΠ ΤΑ ΦΙΛΗΡΗΜΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΣΠΕΡΙΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Ἐδῶ ἄς ἀργήσω, θαρρῶ δὲ θὰ περάσει ἢ σκοτεινὴ θλίψη ἀπ' ἐδῶ..

Εἶνε τώρα σιτὸς ἀγροῦς τοὺς μακρυνούς, μονάχη ἢ σιωπηλὴ νυχτερίδα!

Ἐδῶ ἄς ἀργήσω, τὸ ρόδινο Δεῖλι μὲ τὸ ρόδινο Ὀνειρό μου περπατεῖ,

στὸν ἀβρὸ τὸν σθρανὸ καὶ τὸν τόπο πού γράφονται οἱ ἐσπέριες ὀπτασίες!

Κι' εὐθυμὸς ἄς μυρίσω τὸ χορτάρι, τὸ χορτάρι τὸ νέο κι' εὐγενικό..

Αὐτὸ ἐδέχτη, αὐτὸ ἐπῆρε, μιὰ φορὰ, τὴν πανάρχαιη, ἀπ' τὰ σώματα, χαρὰ!

Θυμοῦμαι, τώρα, τοὺς ἐρωτές μου, τὰ μάτια πού μὲ λούσαν στὸ φῶς τους

ἀντικρύζω κι' ἔχω στὴν καρδιά τῆς μουσικῆς τὴ γλύκα, πού στενάζει

σὲ μάτια μαῦρα ἢ γαλανά..

Ἐδῶ ὄνειρεύομαι καὶ δακρυῶζω κι' ἐρημικὰ θρηνωδῶ, ὅπως θρηνωδεῖ

τὸ ἀηδόνι γιὰ τὸν Ἴτυν - Ἴτυν, ἐδῶ τρέμει ἠθορικά ἢ φωνή!

Τώρα εἶμαι ἐλεύθερος ἀπὸ τὸν θρηνο, τὸν ρόδινο θρηνο, καρδιά,

ὀλοπάρθενος κρῖνος θὰ μείνω, δίχως θύμησιν πιὰ..

Δίχως θύμησιν, τὴν Ἐρωμένη τῶν πραγμάτων ἐδῶ συναντῶ,

δίχως νοσταλγία, μὲ θεῖαν ἀκμή, ἐλαφρὸς, σὰν πνοὴ εἶμαι, μόνος..

Τώρα—ἀλλοίμονο!—καίεται ἢ Τροία, μέσ' τὰ ρόδα, τὰ ἐσπέρια ρόδα,

καίεται ἢ Τροία, Πρίαμε, Πρίαμε, ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο!

Θεῖα πομπὴ περνᾷ, πρὸς τὸ λυκόφως, τὸ λείψανο τῆς Ἐλένης, λαμπρὸ,

τὰ ρόδα θρηνοῦν κι' ἢ Σπάρτη ἐδῶ, θρηνοῦν οἱ κόρες, θρηνοῦν οἱ νέοι..

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΙΝΑΔΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΚΛΗΣΙ ΚΙ ΑΝΑΜΟΝΗ

Δέν είσαι παρά ή ὄψι κάποιων ἀστεριῶν, σάν γέροντων πρὸς τή δύσι: στὰ ἄκρα τῶν νύχτων ὀριζόντων.

Εἶσαι τὸ φῶς κι' ἡ καλλονή, τὸ φῶς καὶ ἡ μαγεία, τίς νύχτες πού τ' ἀστέρια δέονται μέσ' στὰ βαθιά τῶν ὀριζόντων — εἶσαι τὸ φῶς κι' ἡ καλλονή, τὸ φῶς καὶ ἡ μαγεία, πού ἀναδέεται σιωπηλά μέσ' στὸ διάστημα τῶν γκριζῶν ὀριζόντων.

Μέσ' στὴ σιγή! μέσ' στὴ σιγή! τὰ μεσάνυχτα, ἔξω στοὺς δρόμους, πού τοὺς ἔχουν ἀφιμένους οἱ ἀνθρώποι στοὺς θεοὺς τῶν μυστικῶν περιπλανήσεων, ἀναπολῶ τὸ ὄραμά σου, καθὼς κυτῶ τὰ ἄστρα πού πέφτουν πρὸς τὰ ἄκρα τῶν νύχτων ὀριζόντων.

Ἐκεῖ, τὰ δέντρα εἰν' ἀφιμένα σὲ πικροὺς συλλογισμούς, πού ἡ νύχτα κι' ἡ σιγή γνωρίζει νὰ τοὺς δίνει: οἱ δρόμοι, ὅπως σοῦ εἶπα τὰ στίβια τῶν φτωγῶν ἀνθρώπων: οἱ κίρποι τῶν ἐρημικῶν σπιτιῶν: οἱ πάγκοι καὶ τ' ἀγάλματα τοῦ πάγκοι καὶ οἱ μικροὶ ἀλγῆτες — τίς ὥρες πού τ' ἀστέρια κάνουνε τοὺς γύρους των καὶ πέφτουν, καὶ πέφτουν πρὸς τὰ ἄκρα τῶν νύχτων ὀριζόντων.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Ἡ μέγιστη ἔφτασε στιγμή — στὸ σαπφειρένιο δαίλι πού ἔσπερινά, ροδίζοντα τὰ μάγια

Σκοπέ πανώρρη Σε γλυκοφιλοῦν

ἡ αἴσθησι πανίσχυρη στὸ τέραμα τῆς φρασμένη μυστήρια ἀλάλητα Σοῦ ψιθυρίζει, "Αὐτὴ σκοπέ!

Στὴν ἀποθέωση δοσμένη ἡ γόησσα βούλησί μου ξάφνου πεθαίνει

βαρειά σκέπτεται

Πού βαδίζεις στὴ μαύρη σκοτεινιά μὲ τὸ βαρὺ φορτίο; ἔδῳ τὸ ἀναπάντεχο κρύβεται Κακό.

Ὁ Ἡρώας σκύβει στὸ ποτάμι νερό νὰ πιῇ

καὶ τὸ ποτάμι ἐστέρησε —

καὶ στέκει ἐκεῖ μαρμαρωμένος, μπροῦντζινος

τῆ Φύση κυττώντας, κακουργία γεμάτη

γύρω του ὀργιάζει κορυβαντιακή

Μὰ ὁ Ἡρώας στέκει ἐκεῖ

βουβὸς καὶ μπροῦντζινος!...

Γλυκὲς καὶ γνώριμες φουσηστε πνοὲς τοῦ Παραδείσου

τῆς ἁμοιρῆς ζωῆς τῆς πρωινῆς δροσιῆς πού εἶστε

παρθένες δροσιῆς, ὄρες γελοῦσες;

μὰ ὁ καιρὸς παρήλθε καθὼς τὰ νέφη τοῦ ὀρίζοντα καθὼς ἡ χαρὲς γιὰ πάντα —

Μεγάλε θεέ, ποιός, ποῖς τώρα πλιά

ζωὴ ξανά θὰ μᾶς φουσησῇ;

20 Νοεμβρίου 21

ΦΩΤΗΣ ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗ

Ἡ ποίησί του, ὑποβάλλει, τὴν πιὸ ἐκλεχτὴ καὶ τὴν πιὸ βαθιὰ συναισθησι, γύρ' ἀπὸ ἓνα κόσμος, διαρκῶς νέο καὶ πραγματικὰ σοφὸ. Τὸ κάθε του τραγοῦδι, διευθύνει τὲς δυνάμεις μας, δλόκληρο τὴν ψυχὴ μας, ἡρεμα καὶ σταθερά, ὄχι μουσικά, σὲ ἀπόψεις, σὲ παρατηρήσεις, σὲ καταστάσεις τέτοιες καὶ τόσες, πού, ὁ πλουτισμὸς μας, ἡ ψυχικὴ μας τόνωσι, προάγεται στὰ ὑψηλότερα νοήματα τῆς ὑπάρξεως. Μαζί του, ἔχουμε περπατήσει, τίς πιὸ εὐγενικὲς κι' ἀριστοκρατικὲς συνήθειες τοῦ πνεύματος ("Ἐστὶ πολὺ ἀτένισα, Ἡδονῆ, Ὅταν διεγείρονται, Ἐπῆγα, Ζωγραφισμένα, Ἰασῆ τάφος, Δάνη τάφος, κλπ.). Μαζί του, ἔχουμε φθάσει στὰ πιὸ βαθυστόχαστα πορίσματα τῆς σκέψεως καὶ τῆς πείρας (Τελειωμένα, Ὅσο μορεῖς,

Σοφοὶ δὲ προσιόντων, Τὰ ἐπικύνδονα, Ἀπολειπεῖν Θεὸς Ἀντώνιον, Μάρτια εἶδοι, ὀμνύει, κλπ.). Ἡ Φιλοσοφία, ἔδῳ, ντύνεται, τὸν ἀπλὸ καὶ λευκὸ χιτῶνα ἐνὸς ἑκστατικοῦ ἡρεμισμοῦ. Ὁ στοχασμὸς καὶ ἡ νόησι, ἔχουνε ἀποδοθεῖ μέναν τύπο, σὲ μιὰ μορφή, πού, ἡ ρυθμικότητα τοῦ στίχου καὶ τῆς φράσεως, προκαλοῦν στὴν ἀνάμνησι, τὴ γοητεία, τὴν ἡρεμὴ καὶ τὴν εὐγενικιά, πού ὁ Wangelman βρίσκει καὶ θέτει ὡς ἔξέχον καὶ γενικὸν γνώρισμα στὰ ἀριστουργήματα τῆς γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς τῶν Ἑλλήνων (Ἰωνικόν, Τυανεύς γλύπτης, Ἡ συνοδεία τοῦ Διονύσου, Ἡ κηδεία τοῦ Σαρπηδόνα, Ἡ σατραπεία, Ὁροφέρνης, Ἐνώπιον τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἐνδυμίωνος, κλπ.).

Ἡ τέτοια πνοὴ τῶν διαθέσεών του, σὲ μερικά του ποιήματα, παίρνει τόνους βαθιούς, τόνους βιβλικῆς μελαγχολίας. Ἐν τούτοις ὅμως στὸ σύνολό τους διατηρεῖ πάντοτε τὸν ζωϊκὸ, ἐνεργητικὸ παλμό της. Δὲν πρέπει νὰ συγχυθεῖ μὲ τὸ spleen τῶν ἀνείτων: τῶν μεγάλων ἀρρώστων τῆς ποιήσεως. Ὁ πόνος στὴ ποίησι τοῦ Καβάφη δὲν εἶνε «πόνος ἰδ:συγκρασίας», παθητικὸς. Εἶνε δυναμικὸς, «πόνος ζωῆς»: δοσμένος ὄχι στὴν περιώδυνη κραυγὴ του, πούνε γιομάτος φρίκη καὶ στεναγμὸ, παρὰ στὸ ὕψος καὶ στὴν προοπτικὴ τῆς διανοητικῆς του συλλήψεως: γι' αὐτὸ εἶνε γιομάτος γαλήνη καὶ σύναισι (σοφία).

...Τὶ γλήγορα πού ἡ σκοτεινὴ γραμμὴ μακραίνει.

Τὶ γλήγορα πού τὰ σβυστὰ κεριά πληθαίνουν.

«Κεριά»

...Μήγας περῶν καὶ φέρνει ἄλλον μῆγα.

Ἀδτὰ πού ἔρχονται κανεὶς εὐκόλα τὰ εἰκάζει.

Εἶνε τὰ χθεσινὰ τὰ βαρετὰ ἐκεῖνα.

Καὶ καταντὰ τὸ αἶθρο πιά σὰν αἶθρο νὰ μὴ μοιάζει.

«Μονοτονία»

...Ἄπ' τὸν καιρὸ. Κι' εἶν' ὄλα αὐτὰ τὰ πράγματα [πολὸν παλιά,

καὶ τὸ πλοῖο, καὶ τὸ σκῆτσο, καὶ τὸ ἀπόγευμα...

«Τοῦ πλοίου»

...Κάποτε μέσ' στὰ ὄνειρά μας ὀμιλοῦνε

κάποτε μέσ' στὴ σκέψι τὲς ἀκοῖνε τὸ μυαλό.

Καὶ μὲ τὸν ἦχο των γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐπιστρέφουν

ἦχοι ἀπὸ τὴν πρώτην ποίησι τῆς ζωῆς μας,

σὰ μουσικὴ, τὴ νύχτα, μακρὰ, πού σβύνει.

«Φωνὲς»

Θάθελα αὐτὴν τὴν μνήμη νὰ τὴν πῶ...

Μὰ ἔτσι ἐσβύθη πιά... σὰν τίποτε δὲν ἀπομένει — γιὰ μὴ μακρὰ, στὰ πρῶτα ἐφηβικά μου χρόνια κεῖται.

Λέριμα σὰν καμωμένο ἀπὸ ἰασεμί...

Ἐκείνη τοῦ Ἀγούστου — Ἀγούστος ἦταν; — ἡ βραδυά...

Μόλις θυμοῦμαι πιά τὰ μάτια ἦσαν, θαρρῶ, μαβιά...

Ἄ γαί, μαβιά ἓνα σαπφειρένιο μαβί.

«Μακρὰ»

...Ἦτανε σύντομος ὁ ὄραϊος βίος.

Ἄλλὰ τί δυνατὰ πού ἦσαν τὰ μύρα,

σὲ τί ἔξαισια κλίην ἐπλαγιάσαμε,

σὲ τί ἡδονὴ τὰ σώματά μας δώσαμε.

Μιὰ ἀπήχησι τῶν ἡμερῶν τῆς ἡδονῆς,

μιὰ ἀπήχησι τῶν ἡμερῶν κοντὰ μου ἦλθε,

κάτι ἀπ' τῆς νεότητός μας τῶν δυονῶ τὴν πήρα,

στὰ χέρια μου ἓνα γράμμα ξαναπήρα,

καὶ διάβαζα πάλι καὶ πάλι ὡς πού ἔλειψε τὸ φῶς.

Καὶ βγήκα στὸ μπαλκόνι μελαγχολικά —

βγήκα ν' ἀλλάξω σκέψεις βλέποντας

ὀλίγη ἀγάπημένη πολιτεία,

ὀλίγη κίνησι τοῦ δρόμου καὶ τῶν μαγαζιῶν.

«Ἐν Ἐσπέρα»

...Ἡ πόλις θὰ σὲ ἀκολουθεῖ.

Πάντα στὴν πόλι αὐτὴ θὰ φθάνης. Γιατ' ἄλλοῦ μὴ [ἐλπίζεις

δὲν ἔχει πλοῖο γιὰ σέ, δὲν ἔχει ὁδὸ.

Ἐτσι πού τὴ ζωὴ σου ὀμάξες ἔδῳ

στὴν κόχη τούτη τὴν μικρὴ, σ' ὄλην τὴν γῆ τὴν χάλασες.

«Ἡ πόλις»

...Ἄ δὲν ἐκίζαν τὰ τείχη πῶς νὰ μὴν προσέξω.

Ἄλλὰ δὲν ἀκουσα ποτὲ κρότον κλιστῶν ἢ ἦχον.

Ἄνεπαισθήτως μ' ἔκλεισαν ἀπὸ τὸν κόσμον ἔξω.

«Τείχη»

Ἐτσι, πίσω ἀπὸ σύμβολα σοφὰ καὶ σοφὰ ζυγιασμένα, πλαστικά, ἔξερει νὰ ἀποδόσει μιὰ σκέψι — ἓνα σωρετὴ σκέψων καὶ συναισθημάτων — ἐπιβλητικὸν στὸ βάρος καὶ στὸ μέγεθος τῆς ἀληθείας του (Περιμένοντας τοὺς βαρβάρους, Ἰθάκη, Τρῶες, Πολυέλαιος, Πολὺ σπανίως, Θάλασσα τοῦ πρωῖοῦ, Τοῦ μαγαζιοῦ, Τὰ παράθυρα κλπ.). Ἐπίσης μέσα σὲ συνήθειες καὶ καθημερινὲς ὄψεις τῆς ζωῆς ἡ νοητικότητά του συλλαμβάνει τὴ δεσπόζουσα γοητεία

κάποιων φευγαλέων όνειρων: — ή άναβίωσι των παραστάσεων άπ' αντικείμενα προσφιλή κι' ήδογεμένα, για πρόσωπα λατρευτά κι' αγαπημένα, που μέσ' στις νύχτες ή μέσ' στη θέρημη του μεσημεριού είχε «κρυφά συναντημένα» καθώς μās λέει ο ίδιος, — άνυδύεται άπ' την συνείδησί του και συνεπώς μέσ' στα ποιήματά του — γιατί αυτά είνε τó τέλει συμπλήρωμα αυτηνής — με τη χάρι και τόν παύμο που ή νοσταλγία (ή συναισθηματική του μνήμη) γνωρίζει να τούς χαρίζει. Μιά άπαλή φρικίασι που συνοδεύει πάντα την ψυχή μας, όσάκις άνακαλοϋμε άπό τόν Χρόνο και την Αιωσιότητα, πράγματα, που με δαύτα είχαμε συνδεθή για έναν όποιονδήποτε λόγο στη ζωή, ένα λιπόθυμο εϊγος όσάν όλολυγμός υπόκωφος που πάλλεται μυστηριακά μέσ' στα μαβιά συρπώματα ή στα Άττικά σεληνόφρακα μεσάνυχτα, και μία άβρα συγκίνηση, όμοια με κείνη που νοιώθουνε τὰ ρόδα πριν άκουσθούν οι πύρινες κραυγές του ήλιου στις ξηραινές ώρες της Άνοιξως, — συντονίζοιν κι' άποδίδουν τó βάθος των άναμνήσεών του. Κι' είνε τὰ τραγούδια του πώχουν περισσότερο πάθος και μουσική, ύποβολή και νοσταλγία, αισθαντικότητα και περισυλλογή: όπως (Τού πλοίου, Νά μείνη, 'Ο ήλιος του άπογεύματος, Τό διπλανό τραπέζι, Κάτω άπό τó σπιτι, Άπ' τις έννιά, Θυμήσου σώμα, Καισαριών, 'Η προθήκη του καπνοπωλείου, Μέρες του 1903, 'Εν τώ μηνί 'Αθήρ, Γκρίζα, 'Εν έσπέρα, 'Εν τή δδω, Μιά νύχτα, κλπ.).

Η έννοια του Χρόνου και επομένως του θανάτου, τόν διαθέτει σε μιάν εκδήλωσι συναισθηματισμού ανθρώπινη και φαιά, σκοτεινή. Αυτήν την φαιά θεά, τόν πεσσιμισμό της ψυχής του, δέν τόν δίνει άγωνα και παθητικά: δέν τόν χρωματίζει, με μουσικές άποχρώσεις, σε μουσικές μεταφορές και εικόνες, όπως άλλοι αποκλειστικά συναισθηματικοί ποιητάι μας (Πορφύρας, Χατζόπουλος), αλλά τόν υποβάλλει, τόν υποδεικνύει, τόν διαγράφει, με μιιά σοφή άκρίβεια (συνείδησι), στην πλέον επιμελημένη και σταθερή φράσι. Έτσι κατορθώνει τη μεταφορά μας προς τὰ εκεί: μέσα άπό όρίζοντας έντελώς πνευματικούς.

Ο λεγτισμός του άναπτύσσεται ή μάλλον συντονίζεται άπό σκέψι σε σκέψι κατά τέτοιον τρόπο, ώστε, ό σοφός και λεπτός ειρμός όλων αυτών των σχετικών σκέψεων, μορφοποιείται και φαντάζει, ως ένα ολοκλήρωμα: τόσον άρτια και τόσον πλαστικά. Καί τούτο, όχι με μιάν κάποια μηχανικότητα όπως μπορεί να υποθέτουν (κι' είνε δικαίωμά τους) οι πλείστοι, αλλά με τó βαθύ και δημιουργικό ένστικτο επιλογής, που σε κάθε τέλει και ώρμιο ταλέντο επιβάλλεται και κυριαρχεί. (Μπορεί να νοηθή φύσις αισθητική, καλλιτεχνική, χωρίς μιιά τέτοια εκδήλωσι ένστικτου; ή καλλιτέχνημα που να μην έμποιεί στην ψυχή μας συγκινήσεις καλαισθητικών έννομησεων; να μη γίνε-

τας δηλαδή μιιά αισθητική ανάγκη και μιιά κατάπληξι μέσ' στην ποθούσα ψυχή μας;) Αυτό παρατηρείται: με τó να μη χάνει την ένταση της ύποβολής, την έννιαία διάθεσι και συγκίνηση μέσα σε κάθε του ποίημα. Διαφορετικά, θανάταν μιιά συρραφή έννοιών. Πράγμα που δέν είνε: είνε, ή ίσορρόπησι των διαθέσεων.

Ίσως, στα περισσότερα ποιήματά του, ή βασική αυτή εκδήλωσι της τέχνης του, να παρουσιάζεται ύπερ του δέοντος, ώστε, να καταλήγει σχεδόν σε μιιά επιτήδευσι, σε μιιά επιμέλεια έντελώς διανοητική, — όμοια με κείνη που καταβάλλουν οι λεπτοεργοί σάν έπεργάζονται τὰ λιθοκόλλητα κοσμήματα και τις λεπτες παραστάσεις πάνω στο άναλυωμένο μέταλλο. Γίνεται αυστηρά αντικειμενικός: υποτάσσει σχεδόν όλότελα τó μουσικό στοιχείο των έμπνεύσεών του στον διανοητικό κόσμο της συνειδήσεώς των' γι' αυτό είνε βαθύς στην ούσαν του και λιτός στην μορφή του.

Η λεπτή άπόδοσι, που κρύβει τη χάρι και την άβρότητα μιās λεπτής (ύψηλης) ειρωνίας, ή βαθειά σκέψι, που έχει την πικρία των μουντών και άβέβαιων χρωμάτων, και ή ρέμβη των διανοητικών του διαθέσεων, είνε ό κόσμος και ή αιθθητική μέσ' στο άσύγχροιο κάλλος της Δημιουργίας του.

1920.

Α. Γ. ΔΡΙΒΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΙΝΑΛΙΩΤΗΣ:

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΚΑΙ ΘΕΙΑ — ΑΘΗΝΑ 1919

(Κρίσεις και χαρακτηρισμοί στο καλλιτέχνημα, τόν τεχνίτη, και στην έκφρασι που παρουσιάζουν στη Φιλολογία μας)

Α'.

Η ύψη των τραγουδιών του: αυτό, που ή κριτική της Τέχνης ονομάζει: είδος ή περιεχόμενον, διάθεσι ή και έκφρασι, πόννε στοιχεΐα ή έρείσματα, όπου αυτή θά στηριχθεί για να δόσει κρίσι: και χαρακτήρα στην ποιότητα των συγκινήσεών μας, που μέσα στην αισθητικήν άτμόσφαιρα του καλλιτεχνήματος αναπτύσσονται — μās τούς παρουσιάζει: στην προσπάθειά του να καταλάβει: με θέσι: βαθύτερη στην ύψι π' αντικρούει: των φαινομένων.

Η εικόνα του δέ στέκει: ως μιιά ώρατα περιγραφή. — Δέν μεταωριζείται πάν' άπ' τη θεά των γίνων περιπτώσεων και φευγαλέων δραμάτων της ζωής, όπως συνηθίζουν να κάμουν άκόμη οι καθυστερημένοι: ρομαντικοί της εποχής μας. Η πνοή του, έχει περισσότερο άπ' τó ένδόμυχο παρά άπ' τó επιφανειακό μέρος των πραγμάτων, — βίγη και συναισθήματα. Η δια-

κόσμησι και ό πλοτός που σε άλλους ποιητές μας είνε αποκλειστικότερον μέλημα, στέν κ. Μαιναλιώτην, αντικαθίσταται, σε μιάν ούσιαστικότερην έκφρασι: ένθ οι λεγομενοι διακοσμητικοί μās χαρίζουν τέρψι και κάλλος, ώρατοποιήσεις που μπορεί να έχουν ή να πάρουν τὰ αντικείμενα, οι εικόνες της ζωής, σαυτένε, όλες αυτές οι ποιητικές ιδιότητες, υποστέλλονται στην δύναμι μιās ούσιαστικότερης, όπως είπα, έκφράσεως. Ζητάει να δόσει τó βάθος του φαινομένου, ή καλλίτερα, ένα βάθος στο φαινόμενον...

Ω! μ' άγκαλιάζει σά μητέρα
τό πνεύμα πώχουν τὰ νερά!

Τ' όνειρο των νερών

κι' όπως με νοιώθει ή θάλασσα
δὲ μ' αγαπούν οι άνθρωποι...

Άντικρούοντας τη θάλασσα

Άγνότη θεία, σάν όνειρο,
σάν του Έμητου τό χρώμα.
Άγνότη, μέθυστο στο αίμα μου!...

Άγνότη θεία

Και γώ σής Άττικής πατάω τό χώμα
και του Έμητου ζω τ' άπιαστο χρώμα.
σάν άγκαλιά κι' ή Άρμονία με κλείνει
και τ' ουρανού με σκέπει ή θεία γαλήνη,
σά ροδοδάχτυλη αυγή 'νε ή ψυχή μου,
νυχτόμερα 'χω τό γέλιο τ' άλκι μου!

Και γώ της Άττικής...

...Σαγά-σιγά, μουντό τό χρώμα έγίνει
των ρόδων όπου έχόρευαν στη ράχη
και ψάλλαγε στα μάτια μου άρμονία

κι' όστερα ή δίψα της νυχτός τὰ πίνει
κι' όστερα έμέ συλλογιστή μονάχη,
μιιά ξέθωση μου άνθίζει κοινωνία...

Τό δειλινό

Αυτό που τόν διακρίνει, κατ' αρχήν, είνε σχεδόν σ' όλα του τὰ τραγούδια, ότι θέλει να δόσει όχι τó περιγραμμά ή περικάλυμμα των πραγμάτων, αλλά τη σύστασι τους και μιάν άνώτερην, αν είνε δυνατόν, συμβολή, που μπορεί να έχουν ή να πάρουν αυτά. Σε κάποιο του τραγουδι, τη ροπή αυτή του ένστικτου του, μās εκμυστηρεύεται ως εξής: «και τρέχω, ... στα σκοτεινά δλοένα, άποζητώντας τόνερο που με τραβάει μαγνή-

της, ρωτώντας αν θ' άνοίξουνε οι πέπλοι των πραγμάτων...» Είνε τó όνειρο, ή όνειρικότητα της ψυχής του, που τόν κάμνει να άποδέχεται κατ' αυτόν τόν τρόπο τις παραστάσεις των φαινομένων. —

Ός πρόθεσι, αυτό που έχει ό κ. Μ. είνε κάτι ύψηλό και μεγαλόψυχο, γι'α να έκφραστώ μέναν άρχαίον δρο. Ός Τέχνη όμως, δηλαδή ως σύλληψι και παράστασι (μορφή, διάθεσι, έκφρασι), υπολείπεται άρκετά, ώστε, ή ψυχή μας δυσκολεύεται να επικοινωνήσει με δαυτες, και, μερικές φορές, δυστροπεί, και άνανεύει, και άδιαφορεί προς αυτές, πράγμα, που δέν πρέπει να συμβαίνει για να καταλλογίζεται τó καλλιτέχνημα ως τέτοιο. Η άρετή του στέκει άκριβώς στο αντίθετο: στην έναρμόνησι και κατάφρασι του έαυτού μας

Άπέρανη Συνείδηση, τη φλόγα
Σου τó είνε μου την πίνει,
σάν ή γή τó πρωτοβρόχι!
'Η τρικυμία που γεννά τόν άφρό,
άν με ταραξή στην μεγάλην ώρα,
διωρίζει μου τὰ ένθα δώρα
και τη θωρή με γαλήνη!
Σε τωίωθω, Παντοθώρητη,
στις δίδυμες ανατολές...
'Ο θάνατος και ή ζωή
μ' άγκαλιάζουν!

Στη Συνείδηση

Τόπος άπέραντος,
όπου γελάει,
τό Πνεύμ' άνέφελο,
στο φως πετάει!
Στην ψυχή, με χαρά,
όνειράτων σειρά...

Ω, Τρικυμία, πέρα ως πέρα,
ήδονισμένη, στον άγέρα.
που συνεπαίρνεις με κοντά σου,
στην βόδηγητρα τη χαρά σου.
Θέλω να πάμε στο άροτρηρι
του Πόθου, μέσ' τó πανηγύρι
τό άτέλειωτο, άγέρα, με σένα
και σύ με μένα...

Στόν τόπο της χαράς

Β'.

Πρέπει να άποβλέπουμε πάντοτε στο άποτέλεσμα που σκοπεύει να παράγει ή Τέχνη. Αυτό μās ενδιαφέρει αποκλειστικά. Μερικότερον, πολύ μερικότερον, μās άπασχολεί εκείνο, που ως πρόθεσι ύπο κρύπτεται στο καλλιτέχνημα.

Έτσι, στα ποιήματά του «Άνθρώπινα και Θεία» * τόν συναντούμε ως μιιά μορφή που άκόμη δέν έχει λάβει όριστικά τó ανάλογο προς την ιδιο-

συγκρασία της σχήμα. Τοῦ ἀπομένει ἀρκετὴ δου-
λιά γιὰ νὰ φέρει: στὴν πρέπουσαν ἐντέλεια τὸ ἀγαλ-
μα τῆς ψυχῆς του.

Χρειαζέται μιὰ ἠθικὴ ἐνωπιόησι, μιὰ πνευματικὴ
κατάρτησι (συνείδησι) τῶν μερῶν πρὸς τὸ σύνολο γιὰ
νὰ φανεῖ καὶ γιὰ νὰ λάμψει αὐτὸ σὲ ἄλλην του τὴ
δυνατὴ ἀγλαία, ὡς κάτι βαθὺ καὶ ἀκέραιον; Χωρὶς ἓνα
τέτοιον κεφάλαιον τὸ ἔργο μας θὰ δίνει πάντα τὴν ἰδέα
«προπλάσματος ὑπὸ κατεργασίαν». Οἱ διαλεί-
πουσες καὶ λανθάνουσες ὄψεις τῶν ἐπιπέδων
ποῦ συγκροτοῦσε τὴν ὑπόστασι ἐνὸς ἔργου, φα-
νερῶναι ἀνωμαλία καὶ ἔλλειψι στὸν κόσμον τῆς
συνειδήσεώς μας. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀποψι σχεδὸν
ἅλοι μας εἴμαστε ἔλλειπτικοὶ καὶ παράκαιροι...

Δὲν μπορῶ νὰ ἐνοήσω, νὰ ἔχω τὴν ἐννοια τοῦ
ὠραίου, χωρὶς τὴν ἐντύπωσι τοῦ ἀρτίου. Καὶ ἀντιθέτως.
Ἡ ἐννοια τοῦ ἀρτίου, σένα καλλιτέχνημα μοῦ προῦπο-
θέτει τὴν ἐντύπωσι τοῦ ὠραίου, — ποῦ δὲν εἶνε τίποτε
ἄλλο, παρὰ ἐκεῖνο, ποῦ ὡς ψυχὴ καὶ δύναμις (κίνησι)
ὕφίσταται καὶ πάλλεται μέσα του. Ἄρτιον δὲ ἓνα
ποίημα λέγω: ἔταν αὐτὸ ἐξαντλεῖ τὴ διάθεσί του: ἔ-
ταν κατορθῶναι: νὰ μᾶς καθιστᾷ κοινωνοὺς σὲ ἕτι
ἢ ψυχὴ του ἠδυνήθη νὰ ἀφομοιώσει ἀπ' τὸν αἰῶνιο
κόσμον τῶν μορφῶν καὶ συνεπῶς τῶν ἰδεῶν. Συνήθως
μιὰ ὑπωτυπωδὴ συναίσθησι ἔχουμε γιὰ ἕκαστον ποῦ
θέλει: νὰ ἐκφραστῆ. Μία πληρότητα ἑμῶς διαθέσεων
ἐξυπακούει μιὰ πλήρη καὶ τέλεια ἐκφρασι περιεχομέ-
νου, — ποῦ ὑποτίθεται πῶς αὐτὸς ὑποβάλλει: στὸν ἀνα-
γνώστη ἢ ἀκροατῆ. Νά, γιατί λέω πῶς εἴμαστε ἐλ-
λειπτικοὶ καὶ παράκαιροι...

Τὸ ὕψος, ἢ αἰσθητικὴ τοῦ καλλιτεχνήματος δὲν εἶνε
κάτι μεταίωρον γιὰ νὰ ἐκφραστῶ πάλιν μέγαν ἀρ-
χαῖον ἔρο. Εἶνε τὸ καταστάλαγμα ἐρισμένων, κα-
θορισμένων ποσοτήτων (οὐσιῶν). Καὶ φυσικά. Ἄν αὐτὰ
εἶνε στοιχεῖα ποιστικά, ἔπως καὶ εἶνε, ἐργάμαστε στὸ

ἀπευθείας λογικὸ συμπέρασμα, νὰ παραδεχτοῦμε,
πῶς ὕφίστανται τότε μόνον, ἔταν καὶ οἱ ἀνάλογες πο-
σότητες, ποῦ καθορίζουν τὴ φύσι καὶ τὴν οὐσία του,
κυβερνοῦν καὶ ὑπάρχουν αὐτὸ. Ὅπου ὑπάρχει τὸ
πρῶτον χωρὶς τὴ βοήθεια καὶ συμμετοχὴ τοῦ δευτέρου
ἔχουμε τὴν ἐντύπωσι, καὶ συνεπῶς τὴ διάθεσι: μιᾶς
ἀπλῆς γοητείας (καὶ βέβαια γοητείας λέξεων) καὶ
τίποτε ἄλλο: εἶνε ἡ νεκρὴ στοιχοποιία. Νά, γιατί
ὁ θεὸς καὶ ἐκστατικὸς Πλωτῖνος ἀπεκάλεσε τὸ καλ-
λιτέχνημα, παρεδέχθη τὸ «καλλὸν» ὡς «μετοχὴ εἴ-
δους»: Ἡ οὐσία φερμένη σὲ μιὰν ἐντέλεια
μορφῆς.

Γ'.

Εἶπα, πῶς τὸν κ. Μ. τὸν χαρακτηρίζει: μιὰ βαθύ-
τερη παρόρμησι ἐνοστικῶν, συγχρόνως δὲ, πῶς αὐτὴ
δὲν ἔχει λάθει ἀκόμη ἓνα σταθερὸ τύπον στὴ συνεί-
δησί του, ὥστε νὰ μᾶς γίνεαι νοητῆ. Κυμαίνεται
καὶ αἰωρεῖται στὴν προσπάθειά του νὰ ἐκδηλώσει
συγκεκριμένα τὸν γόνιμον παλμὸ τῶν προθέσεων του.
Τί συμβαίνει τάχατες; Τοῦ λείπει αὐτὸ ποῦ λέμε
εἰλικρινεία; Ὅς πρὸς αὐτὸν μπορεῖ κάλλιστα νὰ
ὑπάρχει: εἰλικρινῆς διαθέσις: δὲν ἀποκλείεται. Μπορεῖ
δηλαδὴ νὰ τοῦ εἶνε κτήμα, πεποιθῆσι ὁ κόσμος τῶν
ἐμπνευσεῶν του. Ὅσον γιὰ μᾶς ἑμῶς ἀποκλείεται τίς
περισσότερες φορές νὰ προσδεχτοῦμε ἀπ' τὰ ποιήματά
του μιὰν τέτοιαν ἰδιότητα, μὲ τὸ νὰ μὴ κατορθῶναι νὰ
ἐμπνεῖ στὴ ψυχὴ μας τὴν ἀβίαστη συγκίνησι, τὴν
ἀνώλυτη καὶ συνεπῶς εἰλικρινῆ διάθεσι: τῶν ἐμπνευ-
σεῶν του: μὲ ἄλλο λόγια τὴ νόησί τους.

Δὲν κατορθῶναι νὰ μᾶς ἐπικοινωνήσῃ, νὰ
μᾶς συνταυτίσει πρὸς αὐτὸ ποῦ αὐτὸς δύναται
νὰ θεωρεῖ ὡς ἀπόλυτα δικό του. Ἐνῶ τὸναντίον,
στὰ ἀρίστα καλλιτεχνήματα συμβαίνει ἀντιθέτως. Ὅχι
μόνον ἔχουμε συμμεριθεῖ ὀλότελα αὐτὸ ποῦ ὁ τεχνί-
της θέλει: καὶ σκοπεύει νὰ διατυπώσῃ: καὶ νὰ μᾶς
ὑποβάλλει, ἀλλὰ μᾶς μένει ἀκόμη κ' ἓνα κάποιο
περιθώριον νὰ ποῦμε, ἔπου, ἢ συγκινημένη πλέον
ψυχὴ μας, διέρχεται μέσα αὐτὸ, καὶ θεμερεῖ τὸ ἀντι-
κείμενον, ὡς μιὰ ὀλότητα.

Ἐνας κόσμος πλήρης καὶ τέλειος, μιὰ πραγματικὴ
τητα, κινεῖται καὶ ζωοποιεῖται στίς ρυθμικῆς γραμμῆς
του. Εἶνε ἡ Τέχνη τῶν μεγάλων ἀπόψεων, τῶν ἐκτε-
ταμένων ὀριζόντων; Μπορεῖ κ' αὐτὸ. Πάντως ἑμῶς
εἶν' ἡ Τέχνη ποῦ κατορθῶναι: νὰ ἀναγάγῃ: τὰ πλάσματα
τῆς στὸ ὕψος, στὴν περιωπῆ συμδόλου.

Ἡ ἐνέργειά μας τότε, εἶνε συνολικώτερη ὡς πρὸς
τὰ πράγματα τῆς ζωῆς. Δὲν στενεύει στὸ ἄτομον. Δὲν
περιστρέφεται γύρω ἀπ' τὸ ἐγὼ τοῦ τεχνίτη. Ἐχει ἀμε-
σώτερον, βαθὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Ὁ καθένας μας μπορεῖ

νὰ βρεῖ τὸ ὁμοίωμά του. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψί
του, δύναται νὰ τοποθετηθεῖ ἀπέναντι ἀπ' αὐτὸ, νὰ ἀν-
τλήσῃ σκέψεις, παρατηρήσεις, συναισθηματικῆς κατα-
στάσεις, καὶ ἀκόμη, συμβουλές: γιατί, κάθε ἔργο τέ-
χνης ποῦ ἀξιώθηκε τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου, δὲν εἶνε,
παρὰ καὶ μιὰ σοφὴ διδαχὴ στὰ προβλήματα ποῦ ἀπα-
σχολοῦν τὸν πνευματικὸν ἄνθρωπον.

Ἔτσι, μὲ τὸ νὰ μᾶς γίνεταί: μιὰ διαπίστωσι στὴ
ζωή, τὸ ἔργο τοῦ ποιητῆ εἶνε καὶ μεγάλο καὶ σημα-
ντικόν. Ἐνῶ ἀντιθέτως. Εἶνε μικρόψυχο καὶ ἄσημο: καὶ
μάλιστα ἔταν δὲν ἔχει οὔτε κἀν τὸ χάρισμα καὶ τὴ γοη-
τεία μιᾶς κάποιας μορφῆς (στίχο, μέτρο, διαλεγμένες
λέξεις), εἶνε ἄλλως διόλου παρασιτικὰ (ρουτίνα).

Δ'.

Ὁ Schopenhauer ἐρῖζε: πῶς «ὁ ποιητῆς εἶνε ὁ
καθολικὸς ἄνθρωπος»: ὁ δὲ Ἄριστοτέλης, πῶς ἡ
ποίησι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἱστορίαν τὰ «καθόλου λέ-
γει». Καὶ φυσικά. Τὸν στοίχο ποῦ αὐτὸς καθὼς καὶ
ἅλοι μας διανύει ὡς ἀθλητῆς, τὸν ἔχει ἐπεκτείνει μέχρι
τοῦ ἀπειροῦ: ἐνῶ σὲ μᾶς αὐτὸς εἶνε μονάχα στὴν
ἀκτίνα τῶν ἀτομικῶν καὶ ἐφημέρων θλίψεων,
σεκείνονε πλαταίνει καὶ διαγράφεται στὴ διάμε-
τρο τῆς καθόλου ζωῆς.

Ἔτσι, ἢ ἀθλητῆ τοῦ μαρτυρεῖ τὸν παλμὸ καὶ τὴ
ρῶμη τῆς καταγωγῆς του: οἱ τρόποι του, τὸ ὕψος του, τὸν
χαρακτήρα του, ποῦνε συνυφασμένος ἀπὸ τὰ πιὸ ἀνό-
μοια καὶ ἑτερογενῆ στοιχεῖα: ἢ φωνὴ του, τὴν ποιό-
τητα καὶ ἰδιουσυστάσια τῆς ψυχῆς του: καὶ ὁ τόνος τῆς
φωνῆς του, τὸν βαθμὸ τῆς μορφώσεως του. Αὐτὴ ἐπι-
βάλλεται.

Ἐννοῶ δὲ μὲ μορφῶσι τὴν κατανόησι καὶ τὸν ἀτομικὸ
(προσωπικὸ) πλουτισμὸν ποῦ θε νὰ πορισθεῖ ἀπὸ θαύ-
τη, μὲ τὴν ἀφομοίωσι καὶ συγχώνεσι: ποῦ θε νὰ πά-
θει ἢ συνείδησι του μέσα στίς ἐννοίας (ἀφορμῆς καὶ αἴ-
τια) ποῦ γεννοῦνε οἱ ἀπειρες περιπτώσεις καὶ φαινομε-
νικότητες. Νὰ μελετῆσι: πρὸ παντὸς νὰ μελετῆσι.
Ὅχι: νὰ διαδάσει. Ἡ μελέτη δίνει τὴν κατανόησι,
ποῦνε κρίσι, ποῦνε συνείδησι, ποῦνε μορφὴ καὶ εἶδος.
Ἐνῶ, τὸ διάβασμα, μηχανικὴ ἢ μίμησι, φαντασία,
καὶ κάποιο πάθος... Κάτι πολὺ συνηθισμένο καὶ συνε-
πῶς ἀχρηστο, ἀνόητον. Τὸ ἓνα εἶνε πηγὴ καὶ οὐσία. Τὸ
δεύτερον, φόρτος, ἐπιπολαιότης, ἀκρισία. Ἐνῶ τὰ πρα-
γματικὰ ταλέντα, οἱ «δημιουργικῆς φύσεις» παρουσια-
σαν βαρύτητα καὶ ἐπιβολή, ποῦνε γνωρίσματα, μιᾶς
ὕψλης καὶ γόνιμης ψυχικότητος.

Ε'.

Σύμφωνα μὲ τίς ἀντιλήψεις μας αὐτῆς γιὰ τὴ Δη-
μιουργία καὶ τὸν ἀντιπρόσωπὸ τῆς, μπορούμε νὰ ἀπο-

φανθοῦμε, πῶς εἴμαστε καθυστερημένοι. Αἴγιες μορ-
φές, δυὸ ἢ τρεῖς, ἀποτελοῦν τὴν ἐξάφρσι, τὰ τελευ-
ταῖα ἑκατὸ χρόνια. Καὶ εἶνε τὰ ὑπέροχα ὀνόματα ποῦ
ἅλοι μας γνωρίζουμε. Ἄν δὲ σὲ μερικὸς ἀπὸ μᾶς τοὺς
νεωτέρους διακρίνονται ἀνάλογες τάσεις καὶ δυνατότη-
τες, εἶνε βέβαιον καὶ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσουμε, πῶς,
αὐτῆς, δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν πάρε ἀκόμη τὸν ἀνά-
λογο χαρακτήρα τους, τὸν ἀρμόζοντα τόνο, ποῦ θε
μπορέσουν μαυτὸν νὰ συμπληρώσουν τὴν πνευματικὴν
ἀτμόσφαιρα ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ Τέχνη, ἦτοι, μιὰ δύναμι
λοχυρότερη καὶ πιὸ σταθερῆς ἐκφράσεως, μιὰ σύν-
θεσι καὶ ἐπομένως μιὰ βαθύτερη συγκίνησι, — γιὰ νὰ
καταλλογίζονται: ὡς δημιουργικῆς.

Ἡ ἐννοια τοῦ ἀρτίου καὶ ἀτομικῶν δὲν τίς χαρακτη-
ρίζει: ποῦ χαρακτηρίζει κάθε πραγματικὰ καὶ τέλεια
δημιουργία. Μποροῦμε δὲ νὰ τίς παρομοιάσουμε, ὡς
μιὰ ἀρχή, ὡς μιὰ ὄθησι, ποῦ ἑμῶς φυλλορροεῖ σχεδὸν
κάθε φορὰ στὰ πρῶτα βήματα τῆς ἐκκινήσεώς της: ἢ
ἀν φθάσει πρὸς τὸ τέρας, φέρει: δηλαδὴ ἓνα ἀποτελε-
σμα, ἐξαντλήσει τίς διαθέσεις της σύμφωνα μὲ τὴν ἐν-
νοια ποῦ δόσαμε στὸν ἔρο αὐτὸν πάρα πάνω, — θὰ ἔχει
διέλθει ἀπὸ δρόμους ποῦ ἄλλοι προτιήτερα ἐργάτες
ἐχάραξαν.

Ζ'.

Δὲν θέλω νὰ ἔλθω στὴν ἀνάλυσι τῶν σημείων ποῦ
σκιαγραφοῦν μέσ' στὰ ποιήματά του τίς μεγαλό-
ψυχες προθέσεις του, ὡς ἀπεκάλεσα αὐτῆς παρὰ πάνω
μετὰ, ἀπὸ τοὺς χαρακτήρας ποῦ ἔδωσα γιὰ τίς τάσεις
ποῦ ἐκδηλώτουν αὐτῆς, σὲ μιὰ σύγκρισι, πρὸς τοὺς
ἀντιρρόπους μὲ αὐτὸν ἀντιπροσώπους.

Δὲν προσδίνει τίποτε στὴν τοποθέτησι τῶν ἀξιών,
ποῦ ἢ Κριτικῆ, ὡς ἓνα εἶδος κ' αὐτὴ δημιουργίας
σκοπεύει νὰ ἀποδόσει: μὲ τὸν συλλογισμὸν καὶ μὲ τὴν
σύγκρισι, ἀποζητᾷ, τὸν λόγον γιὰ τὸν ὅσον ἐκφρά-
στηκε κατὰ ἓνα τρόπο τὸ καλλιτέχνημα: ἀναλύει τὸ
βάθος καὶ τίς ἀρχικῆς πηγῆς του. Ἐξ ἄλλου, μέσα
στοὺς χαρακτηρισμοὺς καὶ στὴν συλλογιστικότητά τους
συμπεριλαμβάνονται, συγκεφαλαιώνονται.

Πάντως, ἑμῶς, μὲ δυὸ λόγια μπορῶ νὰ πῶ καὶ γιὰ
νὰ ἐπανέλθω στὸ θέμα ποῦ ἐξ ἀφορμῆς του εἶπα ἄλλοι
αὐτῆς μου τίς κρίσεις γιὰ τὸ καλλιτέχνημα, τὸν τεχνίτη,
καὶ γιὰ τὴν ἐκφρασι ποῦ παρουσιάζουν στὴ Φιλολο-
γία μας, — πῶς εἶνε σεβαστὰ καὶ τέτοια, ὥστε, μᾶς
τὸν φανερῶναι νὰ ἔχει μιὰ βαθύτερη ματιὰ, μιὰ βα-
θύτερη παρόρμησι, ἓνα γενικώτερον ἐνδιαφέρον: ἀλλὰ
συγχρόνως καὶ ἀδύναμα, καὶ πολλῆς φορές ἀκαθόριστα,
γιὰ νὰ τὸν καταστήσουν ἀπτότερον, σαφῆ, συγκεκρι-
μένον, ἄρτιον.

Ἐπὶ τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Λόγος» τῆς Πόλης (χρόνος Γ'. ἀρ. 7
τοῦ μηνὸς Μαΐου καὶ Ἰουνίου 1921), δημοσιεύει κάποιον τραγοῦδι
τοῦ «ὁ ἀσκήτος χρησμός» ἀπὸ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου του
«Ἀνθρώπινα καὶ θεῖα» καὶ εἰδικώτερον «ἀπὸ τοὺς χρησμούς: τοῦ
ὄναρ» μὲ τὴν ἐξῆς ὑποσημείωσι: «Τὸ ἀνθρώπινο στοιχεῖον ἐνω-
μένο μὲ τὸ θεῖον μᾶς παρέχει τὸν πραγματικὸν ἄνθρωπον, ποῦ φέρει
μέσα του λυτρωτικὰ τὸν αἰῶνιο Νόμον τῆς Ἰατρῆς... Ἀπὸ
«ἐδῶ πηγαίνει ἢ προσπαθεῖται μου.

Ἡ «αντικεινὴ ἰδέα τοῦ ἔργου μου, ἢ ἰδέα τῆς ἀρχαίας τραγο-
δίας: κυριαρχεῖ ὡς ἐπιθεωρία στὴν Πραγματικότητά. ποῦ
ἀναγκαῖα ζῆ ὁ πιστὸς τῆς ζωῆς.

Ἡ λυτρωτικὴ οὐσία τῆς Τραγωδίας, τὸ αἰῶνιο φίλτρο τῆς ζωῆς.
«ἐδημιούργησε τὴν Τέχνην καὶ τὸν Ἄνθρωπον...»

Ὁ τραγικὸς ἄνθρωπος εἶνε τὸ τελειότερον πλάσμα!

Παράθετω τίς σκέψεις του αὐτῆς: τίς κάπως δογματικῆς, γιατί
ἔχουμε νὰ προσβλέψουμε ὡς πρὸς τὸ σύστημα μὲ τὸ ὅποιον
ἀντικρῖται τὴ ζωὴ καὶ τὴν Δημιουργία.

Υστερείται, όπως σχεδόν και άλλο: οι συνάδελφοί του, εις «εἶδος», σύμφωνα με τὴν ἔνοιαν τοῦ δόξαμε στον ἕρο αὐτὸν τοῦ Πλωτίνου: ἡ οὐσία φερόμενη σὲ μίαν ἐντέλεια μορφῆς.

Ἡ Τέχνη, ὡς Δημοουργία, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, ὅπως μπορῶ νὰ ξέρω, παρά, τὸ δέσιμο αὐτῶν τῶν δυὸ σὲ μίαν ἐνωποιήσει προσιτὴ καὶ εὐχάριστη μέσ' στὴν ποθοῦσα ψυχὴ μας.

3. Νοεμβρ. 1921—

Α. Γ. ΔΡΙΒΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΛΟΓΟΣ—μηνιαῖο περιοδικό, —διευθυντὴς Γιάννης Χαλκούσης—ἐπὶ τῆς ὕλης Α. Πράσινοῦ—Πάλη, Πέρα, Γεσίλ Σοκάι. ἀρ. 29, διαμερίσματα Μπουγδάνου. Ὁ ἀριθμὸς 9 - 10 περιέχει συνεργασία τῶν Ἰνχάφι, Σπαταλά, Βάλα, Γιαννίδη, Καστανάκη κ. λ. π.

ΣΚΕΨΗ—δίμηνο λογοτεχνικὸ περιοδικό—ἐκδότης Ἀντωνίας Κόμης—διεύθυνση Revue SKepsi, Salah El Din, Alexandrie. Ὁ ἀριθμὸς 3 περιέχει συνεργασία τῶν ΚΑΒΑΦΗ Μαλάγου, Ἀλιθέρη, Σκούφι, Μυρτιώτισσας, Πιερίδη, κ. λ.

LA VIE NOUVELLE—μηνιαῖο περιοδικὸ τῆς φιλολογίας καὶ τῶν τεχνῶν—διευθυντὴς Gololenberg—Cahen—ἐπὶ τῆς ὕλης Πάνου Σταυρινό. Συνεργασία André Spire, Zoseph Rivière, Hau Ryner κ. λ. π. Γραφεῖα: Kasr-el—Nil. 23, Κάιρον, Αἴγυπτος.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ—ἑβδομαδιαῖο περιοδικό—διευθυντὴς Σπύρος Μουσοῦρης (Φῶτος Γιούφλλη)—Στοῦ Φέξη 26. Ἀθήναι. Ἀριθμοὶ 1 - 11. Συνεργασία Βουτυρά, Γιούφλλη, Daudet, Πρεβὸ κ. λ. π.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ—δεκαπενθήμερο περιοδικό—διευθυντὴς Ράλλης—Εὐριπίδου 6, Ἀθήναι. Ἀριθ. 1-4 Συνεργασία Βουτυρά, Φιλίππα, Ἄγρα κ. λ. π.

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ—ἐφημερὶς ἑβδομαδιαία—διευθύντρια ἡ Διὸς Μαριέττα Γιαννοπούλου, Ζάκυνθος.

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ—φιλολογικὸν καὶ ἱστορικὸν περιοδικόν—διευθυντὴς Α. Ζωῆς, Ζάκυνθος.

I. K.

Κυκλοφοροῦν προσεχῶς

αἱ Λογοτεχνικαὶ Ἐκδόσεις τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐταιρείας

«ΠΑΡΝΑΣΣΙΑΟΣ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ**ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΝ II**

Διακηρύττει: ὅτι

μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς αἰτουμένης ποσότητος κατὰ τὸν ἐνεργηθέντα διαγωνισμόν τῆς 4ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν 22.000.000 πακέτων σιγαρέττων, ἐπαναλαμβάνεται οὗτος ὡς κάτωθι.

- α) Τὴν 4ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον.
 - β) Τὴν 11ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον.
 - γ) Τὴν 18ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον.
 - δ) Τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην.
- Ἄνα 4.500.000 πακέτων σιγαρέττων δ' ἑκάστην ὡς ἄνω ἡμέραν καὶ

4.000.000 πακέτων σιγαρέττων διὰ τὴν 28ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 π. μ.

Οἱ σχετικοὶ ἕροι συμφωνιῶν εἰσὶν κατατεθειμένοι ἐν τῷ ὡς ἄνω II Γραφεῖῳ, Ἐπιμελητείας. Ἐνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην 11 1)2 - 12 1)2 π. μ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 26 Νοεμβρίου 1921

Ὁ Ὑπουργὸς

N. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ**ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΝ II**

Διακηρύττει: ὅτι

1) μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς αἰτουμένης ποσότητος κατὰ τὸν ἐνεργηθέντα διαγωνισμόν τῆς 22ας Νοεμβρίου ἐ. ἔτους.

2) Τῆς αἰτουμένης ποσότητος κατὰ τὸν ἐνεργηθέντα διαγωνισμόν τῆς 20ης Νοεμβρίου ἐ. ἔτους ἐπαναλαμβάνονται οὗτοι ὡς κάτωθι.

Διὰ τὴν προμήθειαν 500 τόννων φακῶν τὴν 7ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔτους ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 π. μ.

β) Διὰ τὴν προμήθειαν 500 τόννων Μπιζελίων τὴν 8ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔτους ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 11 1)2 - 12 π. μ.

Οἱ σχετικοὶ ἕροι συμφωνιῶν εἰσὶν κατατεθειμένοι ἐν τῷ ὡς ἄνω II Γραφεῖῳ Ἐπιμελητείας, ἔπου οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 26ης Νοεμβρίου 1921.

Ὁ Ὑπουργὸς

N. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ**Ἐπιμελητεία Στρατοῦ****Α' Ὑποδιεύθυνσις Γραφεῖον I**

Προκήρυξις

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 28ης Μαΐου π. ἔ. Β. Διάταγμα «περὶ ὄργανισμοῦ τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 27ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. τοιοῦτου.

Προκηρυσσομεν

διαγωνισμόν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τριάντα (30) μαθητῶν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως.

Ἡμέραν ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐνεργηθησομένου ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ ὡς ἄνω Σχολείου, ὀρίζομεν τὴν δεκάτην (10) Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Εἰς τοῦτον γίνονται δεκτοὶ μόνον ἰδιῶται, ὅφ' ὧν καὶ καταληφθήσονται αἱ ὡς ἄνω 30 θέσεις. (Διὰ τοὺς Στρατιωτικοὺς προκηρυχθήσεται ἕτερος διαγωνισμὸς ἐν καιρῷ).

Οἱ ὑποψήφιοι δέον νὰ κέκτηνται: α) ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Πτυχείου Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἡμεδαπῶν ἢ Ἀλλοδαπῶν ἐκ τῶν ἀνεγνωρισμένων καὶ ἐξομοιωμένων πρὸς τὰς τοῦ Κράτους, β) ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 17 καὶ κατωτέραν τῶν 25 ἐτῶν καὶ γ) διαγωγὴν ἀμεμπτον.

Τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ἄνω προσόντων ὡς καὶ τὰ πιστοποιητικὰ τῶν Εἰσαγγελίων Ἐφετῶν καὶ Πλημμελειοδικῶν τῆς Περιφέρειᾶς των, ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἢ τοιαύτην προβλεπομένην ὑπὸ τῶν ἄρθρων 21 καὶ 22 τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου. (Τὰ τε-

λευτέα ταῦτα δέον νὰ ἔχωσιν ἐκδοθῆ ὄχι ἐνωρίτερον τῶν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς, δέον νὰ ἔχωσιν ὑποβληθῆ ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 2ας Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Αἱ τυχόν ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν πρότερον προκηρυχθέντα καὶ ἀναδηθέντα διαγωνισμόν πρὸς εἰσαγωγὴν 45 μαθητῶν δὲν θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψει.

Οἱ μὴ ἐνήλικες τῶν ἐπιθυμούντων νὰ συμμετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ νὰ συνεπιβάλωσι μετὰ τῆς αἰτήσεως καὶ ἔγγραφον ἐγγύων τοῦ γονέως ἢ τοῦ κηδεμόνος των περὶ τῆς πρὸς τοῦτο συγκαταθέσεως αὐτῶν.

Οἱ ὑποβάλοντες αἰτήσεις ὑποψήφιοι δέον νὰ παρουσιάσωσιν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 6ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἵνα λάβωσιν ὁδηγίαν διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ἰγυονομικῆς Ἐπιτροπῆς, μερίμνη τοῦ Σχολείου τούτου, ἐξέτασιν τῆς σωματικῆς των ἰκανότητος.

Οἱ ὑποψήφιοι ἐξετασθήσονται εἰς τὰ ἐξῆς μαθήματα.

1) Ἐκθεσὶν ἰδεῶν. 2) Μαθηματικὰ (Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν), 3) Γαλλικὰ, 4) Ἱστορίαν, καὶ 5) Γεωγραφίαν.

Ἡ ἐν τῷ Σχολεῖῳ φοίτησις ἔσεται διετής, οἱ δ' ἐπιτυχάνοντες ἐξέρχονται μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ Διαχειρίσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8η Νοεμβρίου 1921.

Ὁ Ὑπουργὸς
N. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΟΙΝΟΙ

ΒΟΥΤΡΥΣ

ΚΟΝΙΑΚ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΟΙΝΟΙ

ΜΕΓΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

PRINTEMPS

Δ. ΚΑΙ Φ. ΝΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατ'ἀστέγημα

γυναικείων εἰδῶν

Ἄσπρόρουχα διὰ προίτας.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΒΑΪΑΝΟΥ

Πλατεὰ Κολοκοτρώνη

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ & ΣΙΑΣ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ ἀρχαιότερον τῶν ἐν Ἑλλάδι: Χαρτοπωλείων.

Ἐπισκεπήρια συγγιμνασίου

Α. ΔΕΝΑΞΑ & ΣΙΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 12

Ἄποθ' ἄκτι χάρτου

Παντὸς εἶδους γραφῆς, γραφομηχανῶν,
περιοδικῶν, ἀλληλογραφίας,
λευκὰ καὶ χρωματιστά.

Τοπογραφικὰ Καταστήματα
Τμήματα ἰδιαίτερα ἐκτενέως συγ-
γραμμάτων καὶ περιοδικῶν.

Πώλησις γραφομηχανῶν

Διδασκαλία—Ἀντίγραφα

Ἐπισκευαὶ

Ὅδος Στιλίου 11

ΓΥΠΟΣ Ρ. ΑΛΕΞΙΟΥ & ΣΙΑ

—Ὅδος Μενάνδρου 18—

Ἀθήναι